

Psykologi vid Örebro universitet
Självvärdering för utbildningsutvärdering
2022

Innehåll

Innehåll.....	2
Inledning.....	5
UO1. Psykologiämnets utbildningsidé	7
1.1 Fristående utbildning på grundnivå	8
1.1.1 Analys och bedömning	8
1.1.2 Föreslagna åtgärder.....	9
1.2 Psykologprogrammet	9
1.2.1 Analys och bedömning.....	9
1.2.2 Föreslagna åtgärder.....	10
1.3 Forskarutbildningsnivå	11
1.3.1 Analys och bedömning.....	11
1.3.2 Föreslagna åtgärder.....	11
1.4 Utbildningsidé: Sammanfattande kommentar	12
UO2. Forskningsanknytning i utbildningen	13
2.1 Utbildning på grund-, avancerad och forskarutbildningsnivå.....	13
2.1.1 Analys och bedömning.....	15
2.1.2 Föreslagna åtgärder.....	15
UO3. Psykologiämnets personalresurser.....	16
3.1 Analys och bedömning.....	17
3.2 Föreslagna åtgärder.....	18
UO4. Förutsättningar för lärande.....	20
4.1 Utbildning på grund- och avancerad nivå.....	20
4.1.1 Analys och bedömning.....	22
4.1.2 Föreslagna åtgärder.....	23
4.2 Forskarutbildningsnivå	23
4.2.1 Analys och bedömning.....	24
4.2.2 Föreslagna åtgärder.....	24
UO5. Psykologiämnets kvalitetsarbete.....	25
5.1 Utbildning på grund- och avancerad nivå.....	25
5.1.1 Analys och bedömning.....	26
5.1.2 Föreslagna åtgärder.....	27

5.2 Forskarutbildningsnivå	27
5.2.1 Analys och bedömning	29
5.2.2 Föreslagna åtgärder	30
UO6. Utbildningens söktryck och dimensionering	31
6.1 Fristående utbildning på grundnivå	31
6.1.1 Analys och bedömning	31
6.1.2 Föreslagna åtgärder	32
6.2 Psykologprogrammet	32
6.2.1 Analys och bedömning	33
6.2.2 Föreslagna åtgärder	34
6.3 Forskarutbildningsnivå	34
6.2.1 Analys och bedömning	34
6.2.2 Föreslagna åtgärder	35
UO7. Genomströmning och fortsatta studier	36
7.1 Utbildning på grund- och avancerad nivå	36
7.1.1 Analys och bedömning	37
7.1.2 Föreslagna åtgärder	37
7.2 Forskarutbildningsnivå	38
7.2.1 Analys och bedömning	38
7.2.2 Föreslagna åtgärder	38
UO8. Profession och samhälle	39
8.1 Fristående utbildning på grundnivå	39
8.1.1 Analys och bedömning	39
8.1.2 Föreslagna åtgärder	39
8.2 Psykologprogrammet	40
8.2.1 Analys och bedömning	40
8.2.2 Föreslagna åtgärder	42
8.3 Forskarutbildningsnivå	43
8.3.1 Analys och bedömning	43
8.3.2 Föreslagna åtgärder	45
UO9. Klassificering av kurser i psykologi	46
9.1 Analys och bedömning	47
9.2 Föreslagna åtgärder	47
UO10. Implementering av ny utbildningsplan för psykologprogrammet	48

10.1 Analys och bedömning.....	49
10.2 Föreslagna åtgärder.....	51
UO11. Kriminologi som forskarutbildningsämne	52
11.1 Analys och bedömning.....	52
11.2 Föreslagna åtgärder.....	55
Bilaga 1: Utbildningsutbud	56
Bilaga 2: Lärarresurser	57
Bilaga 3: Kompetensförsörjningsplan	59
Bilaga 4: Pedagogisk grundsyn för psykologi.....	60
Bilaga 5: Söktryck	61
Bilaga 6: Genomströmning.....	62
Bilaga 7: Alumners karriärvägar.....	64

Inledning

Fakultetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 maj 2021 att uppdra till institutionen för juridik, psykologi och socialt arbete att redovisa en självvärdering för intern utbildningsuppföljning. Prefekt Kerstin Nordlöf delegerade därefter till enheten för psykologi att samla en arbetsgrupp för syftet. Gruppen kom att bestå av Sofia Bergbom, avgående enhetschef och samordnare för gruppen, Joakim Norberg, programansvarig för psykologprogrammet, Jonas Persson, ämnesansvarig för psykologi, samt Terese Glatz, universitetslektor med pedagogisk inriktning. Till arbetsgruppen hör för vissa områden även Christina Ljungquist, studievägledare. Arbetsgruppens ansvar har varit att samordna arbetet med självvärderingen och tillse att kollegiet i psykologi, doktorandrepresentanter samt studentrepresentanter får insyn i och påverkansmöjligheter på arbetet. Från och med den 1 januari 2022 har Ida Flink tillträtt som enhetschef för psykologi, och tagit ett ansvar för färdigställandet av självvärderingen.

I enlighet med universitetets ramverk för intern utbildningsutvärdering belyser självvärderingen åtta bestämda utvärderingsområden. Därtill önskade fakultetsnämnden att självvärderingen skulle belysa områdena omklassificering av kurser i psykologi, implementering av ny utbildningsplan för psykologprogrammet, samt inrättandet av kriminologi som forskarutbildningsområde. Sista datum för avrapportering till universitetskansliet bestämdes till den 9 februari 2021. Den 31 augusti 2021 beslutade rektor (ORU 2021/04932-1) om vissa revisioner i universitetets övergripande kvalitetssystem. I linje med detta beslut kommer självvärderingen att referera till *utbildningsutvärdering* i stället för *utbildningsuppföljning*.

Arbetet med självvärderingen startade den 17 augusti 2021 i samband med en heldag som samlade kollegiet i psykologi. De olika uppföljningsområdena delades därefter upp mellan representanterna i arbetsgruppen utifrån roll. Under höstterminen bjöds kollegiet in till tre olika workshops som handlade om de olika uppföljningsområdena där möjlighet gavs till inspel och feedback. På workshop 1 deltog arbetsgruppen samt åtta från kollegiet varav en doktorand. Två inkom med skriftlig input. På workshop 2 och 3 deltog arbetsgruppen samt sex från kollegiet. Två inkom

inför vardera workshop med skriftlig input. Studenter på psykologprogrammet har bjudits in via programrådet att delta i processen och programansvarig har träffat dem dels i mitten av HT21 för att ge synpunkter halvvägs i processen, dels ytterligare en gång när självvärderingen var färdigställd. Tre studenter medverkade och gav återkoppling som införlivades i arbetet.

Arbetet har mynnat ut i följande självvärdering som är uppdelad utifrån de givna uppföljningsområdena samt fakultetsnämndens tillägg.

För psykologi vid Örebro universitet,
Örebro 2022-02-08

Sofia Bergbom
Samordnare för arbetsgruppen

Ida Flink
Enhetschef för psykologi

U01. Psykologiämnets utbildningsidé

Samhället genomgår ett antal djupgående, snabba och komplexa förändringar: Ekologiska, sociala, demografiska, politiska och hälsomässiga. I samhällsutmaningarna spelar människors känslor, tankar och beteende en central roll – samtliga i fokus för psykologin. Omställningarna kräver anpassning och flexibilitet hos individer, grupper och organisationer, och där är psykologisk forskning och utbildning avgörande. Vår uppgift som lärosäte är att generera ny kunskap, tillämpa och sprida kunskapen. Det övergripande syftet är att skapa förutsättningar för en hållbar framtid.

Psykologin behöver förhålla sig till ett *jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv*, då individuella variationer är ett grundantagande inom området. Därtill finns en rad teoribildningar som verkar sida vid sida för att förklara komplexa företeelser. För att effektivt verka inom det psykologiska fältet krävs därför bred och nyanserad historisk, professionell samt metodologisk förståelse. Det krävs med andra ord ett *bildningsperspektiv*.

Vi vill verka för att bidra till ett bättre samhälle. Strävan är att lyfta fram en mångfald av teoretiska, metodologiska och professionsorienterade perspektiv. I tillägg till perspektivbredden menar vi att högre utbildning ska bidra till goda globala samhällsmedborgare ("*global citizenship*") vilket anknyter till ett *internationellt* perspektiv. Psykologiämnets utbildningsidé kommer ur samhällsutmaningarna samt vetenskapsområdets väsen: *Utbildning inom vetenskapliga psykologiska perspektiv, tillämpade på samhällsutmaningar i en föränderlig omvärld, och att skapa förutsättningar för kritiskt tänkande och perspektivväxling.*

Vår utbildningsidé tillämpas i fristående kurser, ett femårigt professionsprogram (psykologprogrammet) samt inom forskarutbildningen. Syftet med de fristående kurserna i psykologi är att tillgängliggöra vetenskapsområdet för fler studenter och framtida yrkesverksamma än enbart psykologer: Psykologisk kunskap är nödvändig på alla samhällsnivåer och användbar i en bredd av yrken. De fristående kurserna och psykologprogrammet läser första terminerna tillsammans, för att främja tvärprofessionella möten. Vår utbildning präglas av den vetenskapliga expertis som finns

i kollegiet; vi har en stark profilering inom *hälsopsykologi, utvecklingspsykologi* samt *hållbarhet*, vilket avspeglas i examensmål och kursinnehåll.

1.1 Fristående utbildning på grundnivå

1.1.1 *Analys och bedömning*

Vetenskapliga psykologiska perspektiv. Våra grundläggande kurser ger en bred teoretisk kunskap och förståelse för individen i förhållande till samhället och gruppen. De två första kurserna (grundkurs och fortsättningskurs) ger kunskap om normativa psykologiska processer och psykopatologiska processer, samt vetenskaplig metod och analys. Kandidatkursen ger studenterna möjlighet att fördjupa kunskaper och färdigheter att bedriva forsknings- och utvecklingsarbete. Bredden skapar kompetenser som är intressanta för många framtida yrken, inom t.ex ekonomi, kriminologi, systemvetenskap och utbildningsväsendet.

Samhällsutmaningar i en föränderlig omvärld. Studenter med en kandidatexamen hos oss ska ha kunskap och färdigheter att tackla olika samhällsutmaningar. Tillämpning av psykologisk teori kan vägleda analys och åtgärder kopplade till samhällsutmaningar (stökiga skolmiljöer, klimatfrågan och coronapandemin för att nämna några exempel från grundkursen.)

Kritiskt tänkande och perspektivväxling. En kandidatexamen i psykologi breddas och skraddarsys vanligtvis genom att studenter kompletterar med 90 poäng från andra ämnen (hos oss erbjuds enbart 90 fristående högskolepoäng på grundnivå). Här krävs en balans mellan en bred teoretisk utbildning och användbarhet inom framtida yrken.

Aktuella utmaningar. Grundutbildningen i psykologi omfattar endast tre terminer som kan läsas i direkt följd. Det kräver en snabb progression från nybörjarnivå till relativt självständig nivå. Många studenter kämpar med att hålla takten, och har inte tillräckliga kunskaper i metod och analys för att klara kandidatuppsatsen. Vi har nyligen ändrat behörighetskraven till kandidatkursen för att tydliggöra förkunskapskraven. Här behöver vi förhålla oss till balansen mellan pedagogiska behov och byråkratiska/administrativa/arbetsmiljömässiga krav: För att ha rätt förutsättningar

inför metod och analys i kandidatkursen krävs att studenterna har med sig metodkunskaper från fortsättningskursen. Samtidigt behövs tid för bedömning av tentamen (och gärna omtentamen) i metod på fortsättningskursen innan behörighetskravet på kandidatkursen blir skarpt. Mellan hösttermin och vårtermin finns bara en helg mellan terminerna. Av den anledningen bedömde vi till en början att det skulle vara orimligt att begära godkänt betyg i metod och analys från fortsättningskursen för behörighet till kandidatkursen. Över tid har det visat sig att fler än tidigare (men inte alla) studenter har svårigheter att klara metodundervisningen i kandidatkursen. Vår analys är att detta sker på grund av alltför dåliga förkunskaper. Vi har av den anledningen flyttat om tider för delkurser och examinationer i fortsättningskursen för att möjliggöra att ställa upp metodkunskap från fortsättningskursen som behörighetskrav för kandidatkursen.

1.1.2 Föreslagna åtgärder

- Hjälpa studenter strukturera sin utbildning inom psykologi i relation till kurser inom andra ämnen. Rekommendation att studenter läser kandidatkursen på T6 i sin kandidatutbildning i stället för T3. Ändra informationen på hemsidan så att den stämmer med rekommendationen.
 - Samverka med andra ämnen (t.ex. MKV, genusvetenskap, sociologi) och planera ”rekommenderade kandidatutbildningar”?
- Analysera balansen mellan vetenskaplig bredd och praktisk användbarhet i grundutbildningen i psykologi.

1.2 Psykologprogrammet

1.2.1 Analys och bedömning

Vetenskapliga psykologiska perspektiv Genom psykologprogrammet kommer studenter i kontakt med ett antal psykologiska teorier, modeller och empiriska fynd. Studenterna får diskutera, kritisera och jämföra teorier. Vetenskaplighet och ett hypotesprövande arbetssätt präglar utbildningen. Vetenskapligheten betonas genom ett

lokalt examensmål om scientist-practitionermodellen som eftersträvar ett ömsesidigt utbyte mellan vetenskap och tillämpad praktik (se även UO2).

Samhällsutmaningar i en föränderlig omvärld Samhällsutmaningar definieras här utifrån Agenda 2030s hållbarhetsmål. Psykologiämnet har utvecklat och implementerat en ny utbildningsplan för psykologprogrammet (se även UO10), som trädde i kraft HT17 och är fullt implementerad VT22. I den nya utbildningsplanen relaterar flertalet kurser till begreppet hållbarhet. Då ett av psykologprofessionens fokus är hälsa och ohälsa behandlar många kurser denna aspekt, men även ekologiska, ekonomiska och sociala dimensioner berörs.

Kritiskt tänkande och perspektivväxling På psykologprogrammet kommer studenterna i kontakt med samhällsvetenskapliga, naturvetenskapliga och humanistiska perspektiv parallellt i många kurser. Samhällsvetenskapliga perspektiv är framträdande inom arbets- och organisationspsykologi, socialpsykologi, hållbarhet, samt tvärdisciplinärt genom en kurs i sociologi. Naturvetenskapliga perspektiv är framträdande inom inlärningspsykologi, kognition och motivation samt neuropsykologi. Humanistiska perspektiv finns representerade på avancerad nivå inom analys och behandling av psykisk ohälsa.

På flertalet kurser presenteras kompletterande alternativa teoribildningar. Inom de behandlingsorienterade kurserna tillämpas perspektivet “Evidensbaserad psykologisk praktik (EBPP)” som betonar behovet av flexibilitet i kliniskt psykologarbete. En viktig strävan är att tillse att det sker en sammanflätning av programmets olika delar snarare än att programmet blir ett lapptäcke.

1.2.2 Föreslagna åtgärder

- Integrera hållbarhetsdomänerna från Agenda 2030 i samtliga kurser – innehållet finns där men kan behöva omformuleras.
- Förbereda studenterna på att hantera ett föränderligt kunskapsläge och en föränderlig omvärld. Öka övning i att hantera tvärdisciplinära möten och perspektivväxling.

- Utveckla läraktiviteter som främjar självständighet och hantering av osäkerhet, bristfällig information och komplex problemlösning. Detta ryms inom pedagogiken kring hållbarhet och införlivandet av EBPP i kliniska och tillämpade kurser, samt självreflektion ut ett professionsperspektiv.
- Vidareutveckla “Psykologdagen” som organiserades för första gången VT20 för psykologprogrammets studenter. Syftet var att i terminsöverskridande grupper tillämpa psykologi på ett aktuellt samhällsproblem.
- Väva in fler historiska element för att illustrera ämnets vetenskapliga utveckling och behovet av att behålla flera perspektiv.

1.3 Forskarutbildningsnivå

1.3.1 *Analys och bedömning*

Utifrån forskarutbildningens övergripande mål knyter den som helhet tydligt till ämnets utbildningsidé: Den är tydligt inriktad på det *vetenskapliga perspektivet*, den bidrar till att *generera och sprida kunskap inom ett komplext fält*, och den förutsätter *kritiskt tänkande och perspektivväxling*.

1.3.2 *Föreslagna åtgärder*

- Inventering av kurser på forskarutbildningsnivå. Här kan ASP och ISP användas som ramverk, men inventeringen kan bli mer specifik:
 - o Vilka kurser erbjuds inom ämnet? Behövs nya kurser?
 - o Vilka kurser erbjuds inom fakulteten? Initiera en diskussion med fakulteten om plattform för att synliggöra fakultetsgemensamma forskarutbildningskurser.
 - o Hur förhåller sig forskarutbildningen i psykologi till universitetets vision, strategiska mål och pedagogiska grundsyn?
- Nytt system för forskarutbildningskurser. Seniora forskare ansvarar för att erbjuda minst en kurs på forskarutbildningsnivå. Detta ger en större flexibilitet jämfört med att regelbundet erbjuda kurser, speciellt givet att doktorandgruppen är liten.

- Instruktioner till handledare att tidigt diskutera vilka kurser som ska läsas och när. Detta förenklar planeringen av doktorandkurser och möjliggör ett större antal doktorander på varje kurs.

1.4 Utbildningsidé: Sammanfattande kommentar

Sammanfattningsvis präglas vår utbildningsidé av *vetenskaplighet, samhällsnytta, kritiskt tänkande* och *perspektivväxling*. Vår bedömning är att utbildningen på grundnivå har utmaningen att förbereda studenter för komplex problemlösning på begränsad tid, och att vi behöver arbeta ytterligare för det. Psykologprogrammet har bättre förutsättningar att illustrera komplexitet och att förbereda studenterna för en föränderlig omvärld. Här finns förbättringsmöjligheter avseende pedagogiska metoder. Forskarutbildningen skulle sannolikt utvecklas i positiv riktning av ett helhetsgrepp på kurser och egen, självständig forskningsverksamhet så att kursutbudet matchar kunskapsbehoven i olika skeden av utbildningen.

U02. Forskningsanknytning i utbildningen

2.1 Utbildning på grund-, avancerad och forskarutbildningsnivå

Disputerade och aktivt forskande lärare. Till att börja med har psykologiämnet god forskningsanknytning genom en kritisk massa disputerade och aktivt forskande lärare. Inom psykologi verkar fyra professorer och 13 universitetslektorer (varav 7 docenter). Flertalet disputerade medarbetare har en hög forskningsaktivitet och ämnet får regelbundet externa medel. Detta kommer med sina specifika utmaningar avseende stabilitet och bemanning osv (se vidare i U03). Ämnets forskning integreras systematiskt på våra utbildningar, allra mest framträdande för områdena utvecklingspsykologi, hälsopsykologi och hållbarhet. Många examensuppsatser skrivs inom ramen för befintliga forskningsprojekt. Majoriteten av vår forskningsaktiva personal är engagerade inom utbildningen. Vi strävar, vid rekrytering och planering av kompetensutvecklingstid, även efter att universitetsadjunkter ska ha god förankring inom vetenskapsfältet. Kollegiets sammansättning bidrar därmed till god forskningsanknytning, både generellt och inom flertalet av psykologins underområden.

Utveckling av studenters vetenskapliga förhållningssätt. För det andra möjliggör våra utbildningar utveckling av studenters vetenskapliga förhållningssätt. Detta inbegriper utvecklande av akademiska färdigheter så som ett kritiskt förhållningssätt, självständighet, problematisering och förmåga att ompröva val och metoder. Våra forskningsmetodkurser sätter dessa kompetenser i särskilt fokus. I metodkurserna lär sig studenterna om vetenskaplig metod samt övar tillämpning. En förändring som gjorts i psykologprogrammets nya utbildningsplan är att kurserna i vetenskaplig metod är “strimmakurser”, vilket innebär att de läses under loppet av en hel termin och parallellt med andra kurser för att hålla metodkunskaper levande och gynna integrering (t.ex. genom att studenterna i metodkursen läser vetenskapliga artiklar inom kognition under tiden som de också läser kognitionspsykologi eller att de lär sig om longitudinell forskningsdesign under tiden som de läser utvecklingspsykologi). När programmet är fullt implementerat, VT2022, ska detta strimma-initiativ utvärderas mer systematiskt. I syfte att undvika onödig polarisering har vi valt att inte dela upp undervisningen i kvantitativ och kvalitativ metod, utan samtliga metodkurser innehåller båda.

Sammanfattningsvis gynnar våra utbildningar studenternas förmåga att självständigt söka kunskap, identifiera och lösa problem samt kritiskt värdera olika källor. Vi lär studenterna att tillgodogöra sig och tänka kritiskt kring befintlig kunskap samt själva producera kunskap.

Innehållet på utbildningen är baserat på forskning. Innehållet i kurserna är forskningsbaserat. Forskningsaktiva lärare kan, utöver att resonera omkring sakkunskaper, även hjälpa studenterna diskutera, reflektera och granska innehållet utifrån vetenskapliga perspektiv (vilka urval som använts, hur representativa de är, osv). På så sätt skapas en närhet till forskning. Dessutom erbjuds studenter att delta i arbetet med pågående forskningsprojekt. Sammanfattningsvis gynnar våra utbildningar studenters förmåga att bedöma och värdera forskning samt ompröva tidigare kunskap.

Vetenskapligt förhållningssätt genomsyrar tillämpningen av psykologi. Det vetenskapliga förhållningssättet avspeglas även i den praktiska tillämpningen på psykologprogrammet där vi har ett lokalt examensmål om scientist-practitioner. Det betyder att vi utbildar psykologer som har en vetenskaplig grund för sitt arbete. Som exempel kan nämnas vår psykologmottagning där studenterna under tre terminer bedriver behandling under handledning. Mottagningsarbetet vägleds av begreppet "Evidensbaserad Psykologisk Praktik" (EBPP), vilket innebär att studenten väljer den behandlingsmetod som har bäst vetenskapligt stöd för det identifierade problemet i det enskilda fallet. I detta val behöver studenten också integrera egen expertis och patientens värderingar. Under mottagningsarbetet lär sig även studenterna att kontinuerligt och systematiskt utvärdera behandlingen, fatta beslut utifrån resultaten och vid behov ändra behandlingsinnehållet. På så sätt tränas studenterna i flexibilitet och kritiskt förhållningssätt. De lär sig också att identifiera egna styrkor och svagheter samt metoder (s.k. "deliberate practice") för att utveckla egna färdigheter.

Pedagogiska arbetssätt är vetenskapligt förankrade. Forskningsanknytningen gynnas även av pedagogiska arbetssätt som är vetenskapligt förankrade. Lärarna läser pedagogiska utbildningar och deltar i pedagogiska seminarier arrangerade av högskolepedagogiskt centrum, interna seminarier hålls och varje år hålls en pedagogisk planeringsdag. Ämnets lektor med högskolepedagogisk inriktning har ett särskilt

uppdrag att kartlägga ämnesspecifik didaktik på vetenskaplig grund samt bedriva egen pedagogisk forskning på enheten.

2.1.1 Analys och bedömning

Vår slutsats är att psykologiämnets utbildningar har god forskningsanknytning. Vi har en kritisk massa med disputerade och aktivt forskande lärare, kurser i forskningsmetod där studenterna fördjupar sina kunskaper om hur psykologisk kunskap produceras samt ämneskurser som vilar på aktuell forskning. Vidare lär sig studenterna att själva producera kunskap och tänka kritiskt kring den. Denna slutsats stämmer också överens med en översyn av psykologiämnets kursplaner som gjordes höstterminen 2021 av Rigmor Argren och Anna-Maria Hambre. Deras slutsatser var att kursmål relaterade till forskningsanknytning finns på samtliga av ämnets kurser. Kursmålen omfattar forskningsanknytning i både metod och i innehåll samt studenter som både konsumenter och producenter (se Healey & Jenkins, 2009). Forskningsanknytningen syns också i kurslitteraturen. Dock lyfte Argren och Hambre att progressionen i forskningsanknytningen kunde tydliggöras i kursplanerna.

2.1.2 Föreslagna åtgärder

- Lärarlaget i metod kan tydliggöra progressionen i studenternas förståelse av forskningslitteratur, hantering av formalia samt forskningsetik.
- Förstärk kopplingen mellan metodkurser och ämneskurser genom att öka integration. Måna ännu mer om att metodkurserna följer ämneskurserna innehållsmässigt och därmed fördjupar ämneskunskapen.
- Undersök om evidensbaserad psykologisk praktik (EBPP) kan utgöra en röd tråd genom psykologprogrammet för hur forskning och praktik kan integreras.

U03. Psykologiämnets personalresurser

Våren 2022 har enheten för psykologi totalt 52 medarbetare (detta är föränderligt på månadsbasis). För utbildningsuppdraget består kärnan av sju tillsvidareanställda universitetsadjunkter (varav en disputerad), 14 tillsvidareanställda universitetslektorer (varav 8 docenter) och fyra professorer (varav 2 rekryterade och 2 befordrade). Utöver dessa har enheten tre visstidsanställda universitetsadjunkter (varav 1 på deltid), en adjungerad universitetsadjunkt, en seniorprofessor på deltid, tre postdoktorer (varav 2 på URA-kontrakt utomlands), en tillsvidareanställd forskare med postdoktorsanslag, åtta doktorander, en projektsekreterare och en datamanager, samt sju, snart åtta amanuenser. Könsfördelningen redovisas i Tabell 1 nedan.

Bland medarbetarna finns en variation på omfattning av tjänsterna (20–100 % av heltid). Dessutom tillkommer andra uppdrag, inom och utanför universitetet (se Bilaga 2). Vårterminen 2022 har vi tillgängligt motsvarande ca 1 036 % av heltids läraruppdrag för utbildning. Det motsvarar ca 15 heltidsekvivalenter från 29 medarbetare med läranställning. Det motsvarar i sin tur utrymme för ca 17 850 timmars utbildningsuppdrag, att jämföra med ett budgeterat behov om ca 20 550 timmar studentnära verksamhet per år (ej inräknat den i sammanhanget lilla forskarutbildningen).

Inom ett år kommer en av de tillsvidareanställda universitetslektorerna med ett stort utbildningsuppdrag att gå i pension, och en visstidsanställd disputerad universitetsadjunkt med ett omfattande utbildningsuppdrag har nyligen lämnat enheten. Lyckligtvis har vi en nyrekryterad universitetslektor från januari 2022 (ersättningsrekrytering) och två nyblivna doktorer i psykologi med färsk visstidsanställningar.

Tabell 1. Fördelning mellan befattningar och kön.

	Kvinnor	Män	Totalt
Professorer (Varav seniorprofessor)	2	3 (1)	5
Universitetslektorer	8	6	14

(Varav docenter)	(6)	(2)	
Universitetsadjunkter (Varav disputerade)	6 (2)	5 (1)	11
Postdoktorer, forskare	3	1	4
Doktorander	6	2	8
Amanuenser	5	3	8
Projektsekreterare, data manager	2	0	2
Totalt	32	20	52
Totalt med läraranställning	16	13	29

3.1 Analys och bedömning

Enheten för psykologi är relativt stor sett till medarbetarantal och utbildningsuppdrag. Könsfördelningen är jämn med viss övervikt av kvinnor. Bland universitetsadjunkter, universitetslektorer och professorer är könsfördelningen i princip jämn. Könsbalans och mångfald beaktas vid nyrekrytering, dock underställt principen om förtjänst och skicklighet som bedöms av sakkunniga.

Trots storleken bedömer vi att vi ständigt befinner oss med näsan precis ovanför vattenytan avseende kursbemanning. I beräkningen av heltidsekvivalenter och budgeterat behov ovan (observera felmarginalen) har vi ett underskott av tillgänglig personal. Därtill är verksamheten i ständig förändring: Tillfälliga uppdrag tillkommer, kurser och lärarlag behöver ledas och drivas vilket inte räknats in ovan (inte heller forskarutbildningens behov), och externa medel med korta ledtider kommer regelbundet in i verksamheten. Utöver det behöver kompetens matchas mot innehåll, vilket innebär att en given summa tillgängliga lärartimmar inte alltid kan väga upp ett utbildningsbehov. På samma sätt går det inte alltid ur arbetsmiljöhänseende att schemalägga en lärare på en kurs om kursen går samtidigt som en annan som läraren är inblandad i. Det finns med andra ord inte nog med luft inom den stabila personalstyrkan för att uppfylla enhetens utbildningsbehov. För att hantera detta anlitar vi konsulter och

timlärare och har ett antal amanuenser som avlastar lärarna (se Bilaga 2). Som regel löser enhetschef och programansvarig pusslet, men det är ett omfattande arbete varje termin för att säkra bemanningen. Dessutom är det betydligt svårare att säkerställa kvalitet i undervisningen när externa lärare kommer in. Vi har givetvis en ständigt pågående dialog med studenterna och stöttar upp timlärare med det de kan tänkas behöva, men insynen är trots det sämre. Enheten skulle gärna se möjlighet att anställa fler på längre förordnanden för att öka stabiliteten över tid, men det hänger på ekonomiska beslut på alla nivåer och är svårpåverkbart för oss. Möjligen kommer vi inom några år att nå till ett läge där verksamheten är stabilare än den varit under infasningen av en nytt utbildningsplan för psykologprogrammet, men än återstår en längre tid av utvärdering och finjustering innan programmet är helt i mål.

Balansen mellan lektorer och odisputerade adjunkter kan förstås utifrån att majoriteten av enhetens utbildningsutbud utgörs av professionsprogrammet. För att tillgodose behovet av färdighetsträning och klinisk kompetens behövs erfarna kliniska adjunkter. Flertalet adjunkter är verksamma inom mottagningen där de handleder i psykologisk behandling.

Inom forskarutbildningen har vi en god tillgång till kompetens. Samtliga fyra professorer har erfarenhet av huvudhandledarskap och samtliga docenter har erfarenhet av doktorandhandledning. Majoriteten har genomgått kurs i forskarhandledning. Samtliga har hög forskningsaktivitet och en majoritet har erhållit externa forskningsanslag. Därutöver engageras annan disputerad personal, t.ex. universitetslektorer, i vissa fall som biträdande handledare och som kurslärare. Här finns utmaningen i att organisera handledningen för att på ett bra sätt matcha doktorandernas behov med den kompetens som finns vid enheten.

3.2 Föreslagna åtgärder

- Mer omfattande analys av tillgänglig personal relativt budgeterat behov - våga överanställa för att säkra tillgång till kompetent lärarpersonal?
 - Utforska adjungering av kliniskt verksamma psykologer, det prövas just nu för första gången.

- Utveckla en systematisk kompetensförsörjningsplan (EC i samarbete med HR, se bakgrund i Bilaga 3). Genomlysning av framtida kompetensbehov, och hur vi ska kunna balansera behov av smal specialistkompetens med behov av kompetensmässig bredd.

U04. Förutsättningar för lärande

4.1 Utbildning på grund- och avancerad nivå

”Örebro universitets pedagogiska grundsyn utgår från universitetets vision att vara ’ett framstående universitet för en kunskapsbaserad samhällsutveckling’, som har ’mod att ompröva och att tänka nytt’. Den vilar på övertygelsen att studenterna kan och vill, och att universitetet ska ge de bästa förutsättningarna för ett aktivt och kontinuerligt lärande genom att skapa utmanande lärmiljöer på alla nivåer från grund- till forskarutbildning.”

Utbildningen i psykologi bygger på forskningsanknytning och evidensbaserat förhållningssätt – både i innehåll och metoder (se också UO2). Utöver den universitetsgemensamma pedagogiska grundsynen så har psykologiämnet en intern grundsyn (se Bilaga 4) som specificerar nyckelbegrepp för utbildningen på vår enhet: “En stimulerande och utmanande utbildning med fokus på relevanta lärandemål,” “Studentcentrering”, “Hög ämneskunskap och pedagogisk skicklighet bland lärarna” samt ”Mångfald uppskattas och uppmuntras”.

För att hantera vårt utbildningsuppdrag och tillse måluppfyllelse organiserar vi utbildningar som omfattar en mångfald av läraaktiviteter: Föreläsningar, seminarier, workshops, grupparbeten, inslag av simulering såsom rollspel och OSCE samt verksamhetsförlagd utbildning. Vi månar därtill om formativa inslag där studenter får löpande feedback på sina prestationer vilket möjliggör fortsatt lärande och utveckling. Varje termin deltar drygt 500 studenter i läraaktiviteter inom mellan 50 och 60 separata delkurser av olika karaktär beroende på innehåll och nivå. Utifrån övergripande principer kan insatserna organiseras utifrån principerna *eget ansvar för lärande, stark pedagogisk verksamhet, konstruktiv länkning*, samt *fysiska och digitala lärmiljöer*.

Eget ansvar för lärande. Vi betraktar studenterna som framtida kollegor och professionella. Läraaktiviteter utformas ofta case-baserat utifrån aktuella frågor: Hur kan vi förstå symtomperception under en pandemi? Hur kan vi förstå varför studenter skjuter upp sitt tentapluggande? Genomgående är studenter ansvariga för sitt lärande och aktiva

i att skapa en kollegial miljö. Därutöver organiserar vi utbildningsinslag med studenter på avancerad nivå som mentorer och handledare för studenter på grundnivå vilket ger en pedagogisk vinning för samtliga. Lärandet sker därmed i en ständig interaktion mellan lärare och studenter.

Stark pedagogisk verksamhet. Alla lärare i psykologi har högskolepedagogisk utbildning vilket bäddar för pedagogik av hög kvalitet. Det finns ett intresse från lärarkåren att utforska nya metoder och utveckla innehållet i kurserna. Vi har flera lärare som är aktiva i pedagogisk forskning där utveckling av den pedagogiska verksamheten och kurser är i fokus. Vi organiserar pedagogiska seminarier och utbildningskollegium där den pedagogiska verksamheten diskuteras och utvecklas genom kollegial samverkan. Vi har nya inslag i utbildningen som visar på strävan och mod att tänka nytt (t.ex. casebaserade samläsningsmoment med läkarprogrammet) och även utvärderingar av moment (t.ex. utvärdering av OSCE). Våra lärare har fått medel för ett flertal pedagogiska utvecklingsprojekt. Vi har även lärare som utsetts till Excellenta lärare och som vunnit pedagogiska priser. Det finns inom enheten ett stort intresse för och engagemang i pedagogiska frågor.

Konstruktiv länkning. Koppling mellan examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter och examinationer säkerställs på flera nivåer. Kursansvarig lärare ansvarar för detta inom ramen för sin delkurs och uppdaterar kursplaner löpande, i samråd med sitt lärarlag. I samband med kursplansrevideringar diskuteras och granskas länkning mellan examensmål, lärandemål, läraaktiviteter och examinationer i ämnets utbildningskollegium. Examinationers ändamålsenlighet säkerställs genom diskussioner i lärarlagen, samt genom löpande studentinflytande. Ämnet arbetar aktivt med en målmatris för att säkra högskoleförordningens examensmål samt målen om bildning och kritiskt tänkande.

Fysiska och digitala lärmiljöer. Studentaktivt lärande ställer krav på de fysiska lärmiljöerna som inte helt stämmer överens med utformningen av undervisningssalar på universitet. Dessa miljöer fungerar inte optimalt när vi exempelvis varvar föreläsning med diskussioner i smågrupper. Det är därför glädjande att Örebro universitet satsar på att vidareutveckla sina fysiska lärmiljöer och under HT21 hade psykologiämnet två

pedagogiska seminarier med fokus på att vidareutbilda medarbetare i detta. Utöver vanliga lärosalar har enheten en egen psykologmottagning, som är utformad specifikt för våra behov. Under pandemin har psykologiämnet tagit ett stort steg framåt med digital undervisning. Framtiden får utvisa i vilken mån undervisningen kommer att bestå av en kombination av digital och campusbaserad undervisning. Flera intressanta möjligheter öppnas, som att bjuda in gästlärare från andra länder eller att ha undervisningsmoment gemensamt med studenter vid utländska universitet. Farhågan är dock att de digitala momenten kommer leda till mindre spontan interaktion mellan studenter.

4.1.1 Analys och bedömning

På ett sammantaget plan bedömer vi att förutsättningarna för lärande är goda. De vilar på engagemang från den undervisande personalen samt kreativitet i att utmana och utforma läraaktiviteter som präglas av konstruktiv länkning mellan mål, läraaktiviteter och examinationer. Medvetenheten om vikten av rättssäkerhet har ökat. Samtidigt tampas vi med utmaningar:

Det årliga *produktivitetsavdraget* under 10 år medfört en utmaning att bevara hög kvalitet i utbildningen och bra förutsättningar för studenters lärande när budgeten nu krymper. Den aktiva lärartiden har minskat samtidigt som studenters rättssäkerhet och universitetens ansvar för myndighetsutövning blivit ett viktigare arbetsområde. Aktiv tid för lärande tillsammans med studenter måste stundvis prioriteras bort till förmån för utvärdering, uppföljning och rapportering. Att prioritera myndighetsutövning, utvärdering och rättssäkerhet kostar tid. Balansen mellan medelstillelning och kraven på lärare och personer med ledningsuppdrag bedömer vi som skev.

Studentaktivt lärande ställer höga krav på studentens förmåga att själv planera sin tid och att reglera sitt lärande. Det är en utmaning för många nybörjarstudenter. Psykologprogrammets studenter är i regel studievana men studentaktivt lärande kan vara en utmaning, och än mer för studenter på fristående kurs. Samläsning skapar dessutom *heterogena studentgrupper*, som ställer krav på flexibilitet i utbildningen på

tidiga terminer. Ju längre upp i grundutbildningen, desto mer homogen blir studentgruppen. På tidiga terminer behövs därmed riktade insatser för att främja delaktighet och hjälpa studieovana studenter. I takt med att universitetet blir mer framgångsrikt med breddad rekrytering kommer detta behov förmodligen att öka.

4.1.2 Föreslagna åtgärder

- Uppföljning och granskning av moment på tidiga kurser där vi möter en heterogen studentgrupp. Kan vi bättre möta olika studenters behov och förutsättningar?
- Undersöka hur vi i samverkan med universitetsbiblioteket kan hjälpa studenter att utveckla språkkompetenser för att nå examensmålen.
- Utveckla pedagogik på tidiga terminer som kan stödja studenters studentaktiva lärande.
- Se över hur vi använder lärartiden effektivt, t ex genom att använda amanuenser.
- Genomlysning av kursplaner med fokus på lärandemål utifrån Blooms taxonomi.

4.2 Forskarutbildningsnivå

Psykologi vid Örebro universitet har tre starka forskningsmiljöer som fokuserar på hälsopsykologi, utvecklingspsykologi och hållbarhet. Dessa miljöer utgör grunden för doktoranderna, och erbjuder såväl bredd som djup. Samtliga docenter och professorer har pågående nationella och internationella samarbeten, vilket medför möjligheter för doktoranderna att besöka nationella och internationella samarbetspartners.

Utöver de riktlinjer som finns omkring antal kurspoäng, vilka obligatoriska forskarutbildningskurser som ingår och avhandlingens omfattning, så utformas och skraddarsys forskarutbildningen för varje doktorand. Som resultat av ett relativt litet totalantal doktorander behöver anpassningar göras, till exempel gällande tidpunkt för när kurser tas. Vi har också haft en rörelse inom handledarkollegiet (pensionsavgångar, nyanställningar, uppdrag etc.) som till viss del förändrat förutsättningarna. I dagsläget bedömer vi att en inventering av behov och tillgångar behöver göras: Vilka behov har doktoranderna av t.ex. forskarutbildningskurser och annan (t ex metodologisk

kompetens), och hur kan vi säkerställa att dessa tillgångar och kompetens finns tillgängliga.

4.2.1 Analys och bedömning

En möjlig förutsättning för lärande är doktorandgruppens storlek och att miljöerna som doktoranderna befinner sig i har en hög forskningsaktivitet av god kvalitet. Vi identifierar två huvudsakliga problem med otillräcklig “kritisk massa”: (1) för få doktorander för vissa forskarutbildningskurser, samt (2) för liten forskningsmiljö. Vad gäller (1) så är redan nu underlaget för litet för att kunna erbjuda vissa kurser. Läskurser är ett alternativ, men samtidigt är det viktigt att doktoranderna har möjlighet att interagera med varandra. Här kan vi behöva utveckla samverkan inom universitetet och med andra lärosäten. Vad gäller (2) så kan en liten forskningsmiljö begränsa både forskare och doktorander i utbytet av idéer och metoder i form av samarbeten och diskussioner. Förutom doktorandgruppen och forskningsmiljöer så finns tillgänglig infrastruktur för datainsamling vid universitetet i det psykologiska laboratoriet samt sedan nyligen i ett delat laboratorium vid Center for Experimental and Biomedical Imaging (CEBIO) vid universitetssjukhuset.

4.2.2 Föreslagna åtgärder

- Arbeta för att bibehålla eller öka antalet forskarstuderande inom ämnet med syftet att uppnå en “kritisk massa”.
- Se över och genomföra förändringar för att öka antalet forskarutbildningskurser. Detta gäller även förutsättningar för att samarbeta med andra institutioner nationellt och inom fakulteten.
- Moment för att utveckla språkkompetenser kan stärkas, t.ex. kurser i vetenskapligt skrivande samt skrivarinternat. Eventuellt i samverkan med universitetsbiblioteket.

U05. Psykologiämnets kvalitetsarbete

5.1 Utbildning på grund- och avancerad nivå

Kollegial samverkan. Inom våra utbildningar utgör varje termin en kurs bestående av flera delkurser, vilket resulterat i ett stort antal delkurser (50-60 varje termin). Varje delkurs har en ansvarig lärare. Programansvarig eller samordnare för fristående kurs är examinator för helkurser. Delkurserna grupperas i åtta lärarlag som utgör forum för kollegial samverkan. Enhetens utbildningskollegium består av programansvarig, lärarlagsansvariga, enhetschef samt utbildningsbevakare. Ämnesansvarig, utbildningsadministrationen och studievägledare är adjungerade ledamöter. Utbildningskollegiet hanterar frågor kring läraktiviteter, kursplaner och progression i utbildningarna. De senaste åren har psykologprogrammets nya utbildningsplan varit ett viktigt fokus.

Studentinflytande. Studenter uppmuntras att ta en aktiv roll i utvecklingen av utbildningsverksamheten genom (1) utbildningsbevakare från studentkåren bjuds in till utbildningskollegium, (2) aktivt arbete med kursutvärdering (EvaSys och muntliga utvärderingar), (3) kontinuerlig muntlig dialog och återkoppling från studenter och (4) programrådet, där kursrepresentanter möts med programansvarig två gånger per termin. Utöver dessa former av studentinflytande finns även Fempsyk, ett oberoende studentinitiativ som arbetar med jämlikhets- och jämställdhetsfrågor på utbildningen, vars representant sitter i Programrådet. Som synes representeras alltså studenter inom flera olika organ och plattformar och görs delaktiga i processer och beslut som rör utbildningen och dess kvalitetsutveckling.

Åtgärder utifrån tidigare granskningar. Högskoleverkets granskning av vårt psykologprogram 2012 visade på mycket hög eller hög måluppfyllelse i samtliga dimensioner. Vissa områden med möjlighet till utveckling påtalades ändå. Som följd av detta har vi förstärkt psykologprogrammets samhällsanknytning med en ny delkurs om psykologi på samhällsnivå, gett ökat utrymme till etik i form av forskningsetik inom metodkurser samt professionsetik inom tillämpade kurser, förbättrat progressionen

inom metodkurserna, och förlagt patientarbetet på de kliniska kurserna till vår egen mottagning på campus.

Vår omvärldsanalys från 2014 visade att psykologin kommer att röra sig bort från det fokus på skolbildningar som länge dominerat och istället närma sig evidensbaserad praktik. Av det skälet har det lokala examensmålet om integrativ psykoterapi ersatts med ett om scientist-practitioner i den nya utbildningsplanen. Som följd av omvärldsanalysen har vi även satsat på ett ökat fokus på professionella färdigheter, livsloppsperspektivet samt psykologens roll som handledare och konsult.

5.1.1 Analys och bedömning

Psykologin arbetar systematiskt med kvalitetsarbete genom processer som möjliggör kontinuerlig uppföljning och regelbunden granskning av utbildningarna. Det sker genom regelbundna möten i lärarlag och utbildningskollegium, enhetsmöten och planeringsdagar, del- och helkursutvärderingar, muntliga utvärderingar, samt möten med klassrepresentanter i programråd.

Det finns dock två utmaningar som är värda att lyfta. På lärarsidan består utmaningen i tidsbrist. Våra lärare är engagerade i utbildningen men upplever att de inte hinner med alla sina arbetsuppgifter. I takt med att administrativa arbetsuppgifter expanderar och tar mer tid från kärnverksamheten befarar vi att genuint kvalitetsarbete kommer att bli svårare att upprätthålla. Vår uttryckliga önskan är att administrativa arbetsuppgifter inte tillåts expandera ytterligare utan snarare minskar i omfattning, i enlighet med universitetets vision om effektiva arbetssätt. På studentsidan består utmaningen i bristande engagemang för de former som erbjuds. Det märks i såväl låg svarsfrekvens i kursutvärderingar som i svårigheter att rekrytera klassrepresentanter och utbildningsbevakare. Däremot upplever många lärare att studenter är engagerade i kursutvärderingar som görs muntligt under kursens gång.

Genom de arbetssätt som vi har etablerat säkrar vi studenters rättssäkerhet. Kärnan utgörs av arbetet med kursplanerna som reglerar kursmål och examinationer. Kursplansrevideringar sker två gånger per år, vilket behövs åtminstone så länge litteraturlistor är del av kursplanerna (dessa behöver revideras oftare än annat). För att

ytterligare förtydliga innebörden i kursmål anger lärare betygskriterier, exempelvis i studiehandledningar. Utmaningar för rättssäkerheten är resurstilldelning, till exempel då lärare behöver se över samstämmigheten i bedömningar. Förbättrad samstämmighet, och därmed en mer rättssäker bedömning, kan endast ske med mer generös resurstilldelning till utbildningen. I dagsläget sker gemensamma bedömningar och analys av interbedömarreliabilitet endast i undantagsfall och i samband med nyutveckling av examinationer – det är för kostsamt att låta två eller fler lärarresurser göra ett arbete som en kan göra.

5.1.2 Föreslagna åtgärder

- Vi har i dagsläget flera överlappande sätt att utvärdera vår utbildning. Kan detta effektiviseras? EvaSys betraktas inte som hjälpsamt för kursutveckling utan mer som ett “måste”.
- De stora antalet delkurser gör arbete med att sammanfatta och återrapportera delkursutvärderingar via EvaSys till EC och studenter mycket tidskrävande. Undersök därför om återrapportering från Evasys kan väljas bort.
- Komplettera de utvärderingar som görs av enskilda kurser med (1) en utvärdering av programmet som helhet, (2) alumnenkät vid avslutad PTP och (3) uppföljning fem år senare.
- Lärares kontinuerliga vidareutbildning i pedagogiska frågor är avgörande för att bibehålla hög kvalitet. Av den orsaken har en arbetsgrupp bildats för att organisera pedagogiska seminarier.

5.2 Forskarutbildningsnivå

När en doktorand är antagen till forskarutbildning finns ett antal system för kvalitetssäkring av forskarutbildningen: Ämnets *handledarkollegium*, procedurer för *granskning av avhandlingsarbetet*, strategisk användning av *ämnesstöd*, planering för *forskarutbildningskurser* samt doktorandernas *konferensdeltagande*. Utifrån tidigare granskningar har vissa åtgärder genomförts. Dit hör revideringar av den *allmänna studieplanen* för psykologi samt löpande uppdatering och revidering av varje doktorands

individuella studieplan. Därutöver har frågan om studentrepresentation och delaktighet lyfts.

Handledarkollegium. Handledarkollegiets (HK) uppgift är att säkerställa och utveckla kvaliteten i ämnets forskarutbildning. HK sammanträder 1 gång/mån och består av professorer och docenter. Dessutom adjungeras enhetschef, forskningsadministratör och doktorandrepresentant (utses av ämnets doktorander), samt vid behov prefekt och ekonom.

Handledarkollegiets uppgift är att säkerställa och utveckla kvaliteten i ämnets forskning och forskarutbildning. Därutöver kan den vara utredande och beredande instans åt ämnesgruppen och ämnesansvarig, till exempel rörande forskningsstrategier. Generellt gäller att ämnesansvarig inhämtar Handledarkollegiets synpunkter i de ansvarsområden som tillhör ämnesansvarig. Doktorandrepresentanten har närvarorätt och yttranderätt, men ej beslutanderätt. Doktorandrepresentanten får ej delta då den egna ISPn diskuteras eller om enskilda doktoranders situation diskuteras.

Seminarier, gruppmöten och granskning av avhandling. Under studietiden deltar de forskarstuderande aktivt i högre seminarier samt i respektive forskningsmiljös gruppmöten, där de även presenterar egen forskning. Efter halva studietiden sker ett halvtidsseminarium där både en extern och intern bedömare, samt en junior forskare ger återkoppling och bedömer avhandlingsarbetets progression. Före disputation granskas avhandlingen av en extern bedömare (minst docentkompetent). Bedömningarna från både halvtidsseminarium och extern bedömning av avhandling diskuteras vid HK vid behov. Handledaren föredrar årligen doktorandens ISP i HK.

Strategisk användning av ämnesstöd. Ämnesstödet bekostar doktorandernas inköp av litteratur, kursavgifter, konferensavgifter och –resor. Ämnesstödet används även för att bekosta viss infrastruktur (psykologiskt laboratorium) och mjukvara för dataanalys och statistik.

Forskarutbildningskurser. Utifrån ASP bestäms vilka kurser en doktorand ska läsa utifrån doktorandens behov med hänsyn till målen. Valet av kurser planeras av doktoranden samråd med handledaren och detta dokumenteras i den individuella studieplanen. Kurser inom området psykologi, sammanlagt 45–75 högskolepoäng ges

ofta inom ämnet, eller vid andra universitet. Ämnesspecifika (tematiska) kurser kan erbjudas som läskurser beroende på behov/intresse. Doktoranderna uppmuntras dessutom till att läsa fakultetsgemensamma kurser (t ex forskningsetik, vetenskapsteori).

Konferenser. Doktoranderna deltar regelbundet i nationella och internationella konferenser där de presenterar sin egen forskning och nätverkar. Doktoranderna är även involverade i den årliga CHAMP-konferensen (har inte organiserats de senaste åren på grund av Covid-19). Därutöver uppmuntras doktorander söka medel från fakulteten och andra externa forskningsfinansiärer.

5.2.1 Analys och bedömning

Enligt vår bedömning så finns ett fungerande system för kvalitetssäkring av forskarutbildningen, samtidigt som det finns specifika utmaningar. En av dessa förutsättningar är att forskarutbildningen, i tillägg till att vara en organiserad utbildning, innebär att studenten/doktoranden ska bedriva projekt i relation till en svårkontrollerad kontext. En datainsamling kan t ex ta dubbelt så lång tid som beräknat en granskningsprocess (peer-review) av avhandlingsartiklar kan ta tid osv. Detta gör att inte ens de bästa "kvalitetssäkringssystem" kan garantera att forskarutbildningen blir en smidig resa i alla avseenden.

Något som i dagsläget inte görs systematiskt är skriftlig kursutvärdering av forskarutbildningskurser. Större (t.ex. fakultetsgemensamma) forskarutbildningskurser utvärderas men inte de mindre som erbjuds inom ämnet. Skälet är att det är svårt att ha anonyma kursutvärderingar om en eller ett fåtal studenter läser kursen. Därtill finns stora möjligheter för doktoranderna att själva påverka kursen både avseende upplägg och innehåll vilket vi bedömer som viktigare än att det sker en skriftlig kursutvärdering vid kursens slut.

Inom ramen för de system som finns på plats har vissa synpunkter om forskarutbildningens organisation kommit upp. Dessa tas omhand löpande. Bland annat har ett litet antal handledarbyten ägt rum inom ämnet under de senaste åren. Andra synpunkter behöver mer tid och engagemang för att kunna hanteras, vilket innebär ett ständigt pågående arbete för att förbättra forskarutbildningen ytterligare.

5.2.2 Föreslagna åtgärder

- Ersätta kurscykeln med en översikt av möjliga forskarutbildningskurser.
- Öka kursutbudet genom att utveckla nationella kurser. Använda digitala verktyg.
- Öka antalet doktorander för att säkerställa en stimulerande forskarmiljö, underlag för forskarutbildningskurser och “kritisk massa”, t.ex. i samverkan med regionen.

U06. Utbildningens söktryck och dimensionering

6.1 Fristående utbildning på grundnivå

Inför höstterminen 2021 var majoriteten av de sökande och majoriteten av de antagna till psykologi, grundkurs kvinnor (74 % sökande, 71 % antagna). Majoriteten av de sökande och antagna till grundkursen samma termin var unga. Cirka 11 % av de sökande och antagna tillhörde den äldre åldersgruppen som var över 34 år (UHR).

En del platser på de fristående kurserna i psykologi upptas av personer från andra utbildningsprogram som använder sin platsgaranti, under HT 2021 utgjorde dessa 27%. I och med att de fristående kurserna ges varje termin finns god möjlighet för de studenter som önskar plocka ihop fristående kurser till en examen att ha psykologi som sitt huvudområde i en generell kandidatexamen.

Psykologiämnet erbjuder fyra kurser för utbytesstudenter med totalt cirka 10-15 inresande studenter per termin (när det inte är pandemi). I samtliga sker samläsning med de svenska studenterna, antingen på fristående kurs eller på program. Möjligheten att åka på utbytesstudier finns men nyttjas inte frekvent.

6.1.1 Analys och bedömning

Vi bedömer att söktrycket till de fristående kurserna är tillfredställande (se Bilaga 5, Tabell 3). Vi fyller kursernas platser. Även om genomströmningen är sämre än för psykologprogrammet (se U07) har vi inte hittills bedömt att vi behövt sätta in åtgärder såsom att periodisera kurserna även om det är en pågående diskussion. Att periodisera skulle innebära ett stort ingrepp såväl ekonomiskt som pedagogiskt och det skulle behövas en noggrann riskanalys innan det kan bli aktuellt.

Ämnets utbytesavtal som är riktade mot studenter som läser fristående kurser är relativt nya och i stort sett outnyttjade. Detta är ett område där man skulle kunna arbeta mer aktivt med marknadsföringen.

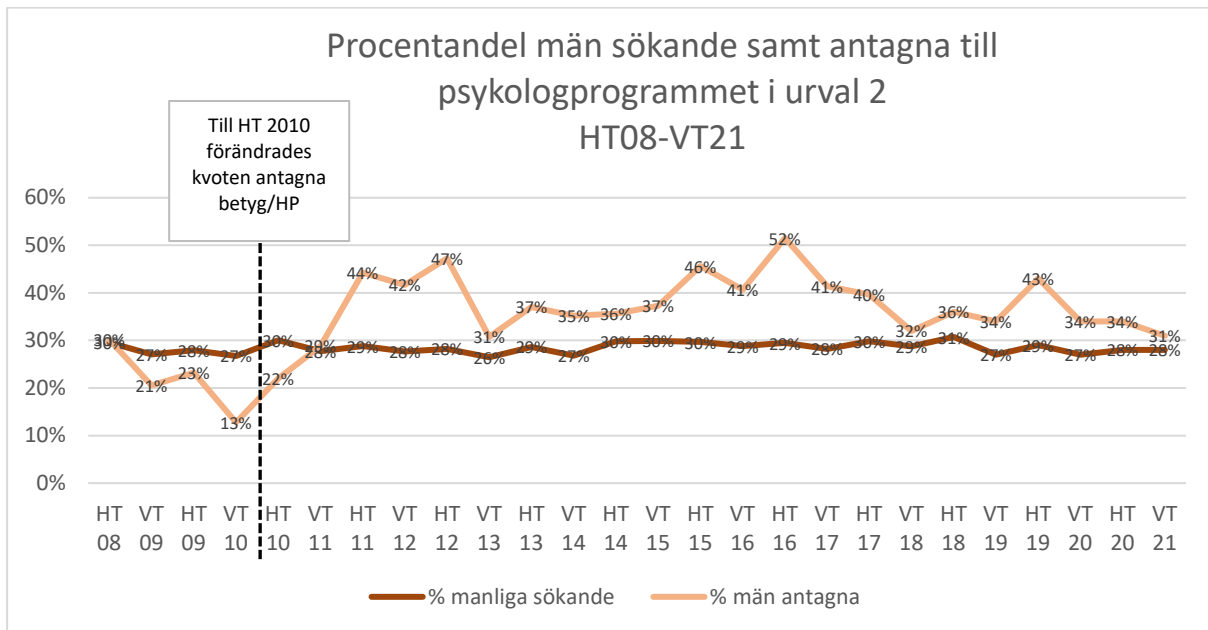
6.1.2 Föreslagna åtgärder

- Fortsätta diskutera eventuell periodisering av vissa fristående kurser.
- Marknadsföra utbytesstudier för studenter på fristående kurs.

6.2 Psykologprogrammet

Söktrycket till psykologprogrammet är högt, det tillhör de mest sökta utbildningarna vid Örebro universitet. Inför höstterminen 2021 var det 11,9 förstahandssökande per plats och totalt 94,5 sökande per plats. Motsvarande siffra för vårterminen 2022 var 10,5 förstahandssökande per plats och totalt 70,3 sökande per plats. Örebro placerar sig i mellanskiktet av elva universitet vad gäller antalet sökande totalt, men i det nedre skiktet gällande antal förstahandssökande (se Bilaga 5, Tabell 2).

Till psykologprogrammet är cirka 70 % av de sökande kvinnor. Av de som faktiskt blir antagna utgör män en större andel än de 30 % som man skulle kunna förvänta sig (se Figur 1). Att andelen manliga studenter ökar är troligen ett resultat av att psykologprogrammet i Örebro, som enda lärosäte i landet, antar hela 60 % av studenterna utifrån urvalsgruppen högskoleprov. När ämnet för ett antal år sedan ändrade urvalsförhållandet från 50 % betyg/50 % högskoleprov till dagens 40 %betyg/60 % högskoleprov var ett tungt vägande argument att försöka få in fler män på utbildningen.

Figur 1. Procentandel män sökande samt antagna till psykologprogrammet HT08-VT21.

Majoriteten av studenterna på psykologprogrammet är unga, medelåldern var inför hösten 2021 23,5 år, och endast 7 % var > 34 år. Få har utländsk härkomst.

6.2.1 Analys och bedömning

Psykologprogrammet är en populär professionsutbildning. En ambition är att försöka öka andelen förstahandssökande till programmet genom att marknadsföra utbildningens innehåll och vad som utmärker den. Det skulle även vara intressant att försöka främja heterogeniteten på utbildningen, exempelvis genom att öka andelen äldre studenter samt studenter med annan etnisk bakgrund. Vårt urvalsförhållande med majoriteten från urvalsgruppen högskoleprov torde dock främja ökad mångfald bland studenterna.

Möjligheterna till utbytesstudier är begränsade. För att säkerställa att studenterna inom psykologprogrammet får internationella erfarenheter inom ramen för sin utbildning finns ett pågående arbete kring att försöka skapa nya utbytesavtal anpassade för psykologprogrammets förutsättningar. Det förs också diskussioner kring kortare utbyten, internationalisering på hemmaplan och VFU utomlands.

Utifrån det stora intresse och sökunderlag som finns till programmet, samt det samhällsbehov som finns av psykologer, skulle betydligt fler än de nuvarande 35 platserna per termin kunna fyllas. Resurskrävande inslag såsom VFU och kliniskt arbete på psykologmottagningen begränsar dock kapaciteten. Det har varit svårt att få till stånd fler avtalade VFU-platser med Region Örebro län. I dagsläget har vi avtal om 17 platser per termin, dvs knappt hälften av de platser vi behöver varje termin, och mycket tid ägnas åt att lösa de övriga platserna inom andra verksamheter. Ett centralt avtal där regionen garanterar fler platser skulle kunna innebära en möjlighet att utöka antalet utbildningsplatser, men utan ett sådant avtal kan vi inte se en utveckling i den riktningen.

6.2.2 Föreslagna åtgärder

- Marknadsföra psykologprogrammets särart relativt andra psykologprogram, för att öka andelen förstahandssökande.
- Identifiera fler möjliga utbytesorter för programstudenter samt arbeta med internationalisering på hemmaplan.

6.3 Forskarutbildningsnivå

Ämnet har idag 10 inskrivna doktorander som är finansierade av doktorandschabloner, externa medel, rektorsmedel och finansiering via RÖL. Några antagna doktorander inom ämnet kriminologi är inskrivna vid psykologi. Ämnets docenter och professorer handleder utöver dessa ett antal doktorander, både som huvudhandledare och biträdande handledare, som är inskrivna vid andra ämnen (t.ex. medicinska vetenskaper).

6.2.1 Analys och bedömning

Antalet aktiva doktorander är relativt litet och doktorandgruppens storlek skulle behöva öka. Detta för att säkerställa en stimulerande forskarmiljö, underlag för doktorandkurser och att det finns en "kritisk massa" med doktorander inom ämnet (viktigt för diskussioner i doktorandgruppen mm). Antalet doktorander är starkt beroende av externa medel. Just nu har ämnet tre fakultetsfinansierade

doktorandtjänster. Möjligheten till att öka antalet är begränsat eftersom fullfinansiering för fyra år är krav för antagning.

6.2.2 Föreslagna åtgärder

- Öka andelen externfinansierade doktorander.
- Undersök möjligheterna för fakulteten att skjuta till medel för finansiering av doktorandernas fjärde år vid extern finansiering.

U07. Genomströmning och fortsatta studier

7.1 Utbildning på grund- och avancerad nivå

Det finns flera sätt att undersöka genomströmning. Ett sätt är att följa upp hur många som påbörjar ett utbildningsprogram som går vidare till programmets tredje termin, samt hur många som faktiskt slutför utbildningens samtliga kurser i tid. Denna definition av genomströmning illustreras i Bilaga 6, Tabell 4. Studentbortfallet mellan termin 1 och 3 varierar en hel del. I de kullar som antogs år 2016 försvann ovanligt hög andel, endast 65% respektive 68% av de ursprungliga studenterna var kvar i kullen vid termin 3. Vi känner inte till om det finns någon särskild anledning till denna avvikelse, och för inblandade framstår det inte som om det finns någon systematik. I övrigt har 80–90% av de ursprungliga studenterna återfunnits i sin ursprungliga kull när man tittar på termin 3. Bland antagna HT14-HT16 varierade genomströmningen en hel del; i den kull som antogs HT15 fanns hela 80 % av studenterna kvar på utbildningens sista termin. Motsvarande siffra för kullen som antogs VT16 var endast 49%. I genomsnitt fanns 66 % av studenterna kvar på utbildningens sista termin.

Ett annat sätt att undersöka genomströmning är att mäta prestationsgrad. Måttet visar hur många högskolepoäng som studenterna tagit av det antal poäng som de var registrerade för. För kalenderår 2019 var prestationsgraden 98 % för psykologprogrammet och 78 % för fristående kurser i psykologi. Kalenderår 2020 var prestationsgraden 93 % för psykologprogrammet och 79 % för fristående kurser i psykologi. Anledningen till att båda dessa år redovisas är att det skulle kunna finnas en risk att pandemiåret 2020 inte var ett representativt år. Riksgenomsnittet gällande prestationsgrad vid landets lärosäten var enligt UKÄ 83 % för läsåret 2018/19. Vi befinner oss således över genomsnittet för psykologprogrammet och under genomsnittet för våra fristående kurser.

Siffrorna för prestationsgraden inom psykologiämnet återspeglar de olika studentgrupper som finns på psykologprogrammet respektive fristående kurs, där studenterna på fristående kurser är mindre studievana. När psykologprogrammet HT17 fick en ny utbildningsplan implementerades en hög grad av samläsning mellan psykologprogrammets termin 1 och 2 och de fristående kurserna i psykologi. Därigenom

har det blivit än mer uppenbart att förutsättningarna, prestationsnivån och motivationen mellan grupperna skiljer sig markant. Naturligtvis finns undantag, men våra analyser av genomströmning understödjer också tydligt skillnaden.

7.1.1 Analys och bedömning

Genom att följa specifika kullar på psykologprogrammet (Bilaga 6, Tabell 4) ser vi att tappet av studenter främst sker i början av utbildningen. Studentantalet stabiliseras efter termin 4. En intressant utveckling att följa blir om genomströmningen påverkas av den nya utbildningsplanen. Den trädde i kraft HT17 och vi har ännu ingen kull som läst klart hela det nya programmet. Genomströmningen mellan termin 1 och 3 ligger dock stadigt över 80% för kullar antagna HT17 och senare, vilket verkar lovande.

För att öka genomströmningen inom de fristående kurserna har flera olika idéer diskuterats. Under våren 2021 tittade ämnet i detalj på genomströmningen för psykologi, grundkurs för att försöka identifiera specifika moment/provkoder som studenterna fastnar på (Bilaga 6, Tabell 5). Ambitionen är att fortsätta med den typen av mer riktad uppföljning av genomströmningen på specifika kurser. Vi har också undersökt möjligheten att periodisera fristående kurser. Det är ett stort ingrepp (se resonemang i UO6) och ännu inte testat.

7.1.2 Föreslagna åtgärder

- Redan gjort: Skärpa behörighetskravet till psykologi, kandidatkurs för att säkerställa att studenterna som antas har rätt förkunskaper i metod och analys och därmed klarar undervisningen i metod och analys på kandidatnivå bättre.
- Utökad studievägledning till studenter på psykologi, grundkurs.
- Följa upp alumner med kandidatexamen i psykologi, t.ex. i samband med universitetets koncept ”professionsprofilen”.

7.2 Forskarutbildningsnivå

7.2.1 Analys och bedömning

Bruttostudietid för doktorsexaminerade ligger i linje med eller under andra forskarutbildningsämnen vid HS-fakultet. Både bruttostudietid (6.0 år) och nettostudietid (4.1 år) är i paritet med genomströmning totalt inom psykologi i Sverige som helhet (bruttostudietid: 6.0; nettostudietid: 4.0 år).

7.2.2 Föreslagna åtgärder

- ”Exit poll” till alla nydisputerade doktorer inom ämnet, alternativt i samband med licentiatexamen eller avhopp från forskarutbildningen. Denna information används som underlag för fortsatt arbete för att förbättra förutsättningarna för doktoranderna och öka kvaliteten på forskarutbildningen.

U08. Profession och samhälle

Inom psykologi utbildar vi för ett flertal framtida professioner. Den mest tydliga är psykologprofessionen, som regleras av riksdagen (genom examensordningen) och Socialstyrelsen (genom utfärdande av legitimation som psykolog). Utöver psykologprofessionen utbildar vi framtida beteendevetare som läser våra fristående i psykologi som del av sin examen. Andra som läser våra fristående kurser blir så småningom lärare, ekonomer och annat. Avslutningsvis utbildar vi blivande forskare och universitetslärare på forskarutbildningen. Vi behöver därmed hålla en god kontakt med samhälle och arbetsliv för att kunna utforma utbildningar som innefattar viktiga, aktuella och efterfrågade kunskaper och kompetenser.

8.1 Fristående utbildning på grundnivå

8.1.1 Analys och bedömning

De fristående grundkurserna har en något otydlig koppling till profession och samhälle. Å ena sidan känner vi oss relativt trygga i att den teoretiska och metodologiska kunskap som studenterna får med sig är tillämpbar på en rad olika områden, vilket också betonas i kurserna. Å andra sidan är det inte självklart *var* och *hur* kunskaperna egentligen kommer att få utrymme att användas, eller vilka karriärvägar som är öppna. Studievägledare har därför inlett en undersökning bland alumner och möjliga arbetsgivare för beteendevetare. Undersökningen syftar till att ta reda på var tidigare studenter hamnat, på vilket sätt de har glädje av sin utbildning i psykologi, samt vad de i efterhand önskar att de hade fått med sig mer av från utbildningen. Hittills har fem intervjuer genomförts och planer finns för att fortsätta arbetet och även kartlägga potentiella arbetsplatser.

8.1.2 Föreslagna åtgärder

- Fortsätta pågående diskussioner om en möjlig framtida utveckling av det fristående kursspåret. Det finns en stor efterfrågan.
- Fortsätta kartläggning av vart tidigare studenter på fristående kurser i psykologi tar vägen och i vilken mån de är förberedda för sina karriärvägar.

- Kartläggning av tillämpade moment, som eventuellt kan ge ökad samhällsrelevans.

8.2 Psykologprogrammet

8.2.1 *Analys och bedömning*

Studenternas kontaktytor gentemot professionen. Psykologprogrammets studenter får direktkontakt med professionen löpande, genom lärare som också är yrkesverksamma och litteratur som beskriver yrkesutövning. Därtill bedriver studenterna eget patientarbete under handledning, under programmets sista tre terminer.

Tydligt fokus på professionsanknytning sker dessutom vid tre tillfällen under programmet. Det första tillfället är den två veckor långa professionskursen som inleder programmets första termin. Studenterna får där en inblick i psykologers arbetsuppgifter genom att exempelvis intervjua psykologer. Det andra tillfället är på termin sex, då studenterna gör en femton veckor lång VFU. Innehållet i kursen är utformat så brett som möjligt utifrån psykologprofessionen. Genom en seminarierie under kursen får studenterna inblick i varandras erfarenheter. Det tredje tillfället är genom den så kallade *Professionsprofilen* som universitetets enhet för kommunikation och samverkan varje hösttermin organiserar tillsammans med programledningen. Den riktar sig till studenter på psykologprogrammets avancerade nivå. Till professionsprofilen bjuds yrkesverksamma psykologer in som berättar om sina arbeten och karriärvägar.

Professionella färdigheter. Psykologprogrammets nya utbildningsplan har förstärkt professionsanknytningen genom att tydligare introducera färdigheter relevanta för professionen genom hela utbildningen. Det har skett genom att ett lärarlag för professionella färdigheter har bildats och nya kurser skapats. Dessa kurser introduceras tidigt på programmet för att studenterna så snart som möjligt ska bli bekanta med psykologins professionella tillämpning.

Den första kursen i professionella färdigheter ligger på termin tre. Denna kurs följs av ännu en på termin fem som bygger vidare på studenternas kunskaper från tidigare och pågående kurser under psykologprogrammet. En ny examinationsform har introducerats på denna kurs, "objective structured clinical examination" (OSCE), som

innefattar en praktisk examination av professionella färdigheter. Under den verksamhetsförlagda utbildningen om 15 veckor på termin sex ges ytterligare tillfälle att öva sig på professionella färdigheter under handledning av en yrkesverksam psykolog. I tillägg till kurser med färdighetstränande inslag förekommer regelbunden *yrkesetisk* reflektion från termin 1 och framåt, samt en kurs som fokuserar på *självkänedom* ur ett professionsperspektiv på termin 7. Avslutningsvis behandlas *tvärprofessionella* möten i en utbildningsdag med inriktning mot tvärprofessionell samverkan tillsammans med läkarprogrammet, samt en kurs om handledning på termin 9.

Psykologprogrammets relevans för professionen. Psykologprogrammet förbereder studenterna för arbete inom flera för professionen vanliga områden och arbetsuppgifter. Hit hör arbets- och organisationspsykologi, utredningsarbete, hälsopsykologi, klinisk psykologi och psykologisk behandling. Inom samtliga dessa kurser utbildas studenterna i yrkesrelaterade färdigheter.

Inför inrättande av den nya utbildningsplanen genomförde psykologiämnets utbildningskollegium 2014 en omvärldsanalys genom kontakter med professionella organisationer, arbetsgivare och myndigheter. Utifrån analysen har nya kurser skapats inom fyra områden: (1) Förebyggande och hälsofrämjande arbete, (2)Handledning och konsultation, (3) Psykologens roll vid kriser och katastrofer samt (4) Psykologisk kunskap ur ett livsloppsperspektiv. Möjligen finns områden som vårt psykologprogram inte täcker på ett lika bra sätt. En jämförelse med de tio specialiteter som ingår i Psykologförbundets specialistutbildning visar att vårt psykologprogram innehåller många högskolepoäng relaterade till specialiteterna Arbets- och organisationspsykologi, Psykologisk behandling/Psykoterapi, Hälsopsykologi, Klinisk vuxenpsykologi samt Klinisk barn- och ungdomspsykologi. Däremot innehåller vårt psykologprogram relativt sett få högskolepoäng relaterade till specialiteterna Pedagogisk psykologi, Neuropsykologi, Beroendepsykologi, Funktionshindrens psykologi, samt Forensisk psykologi. Det kan ses som en rimlig prioritering utifrån de specifika examensmål som finns för psykologprogrammet (psykologisk behandling och arbets- och organisationspsykologi) samt forskningsmiljöer som finns inom ämnet (hälsopsykologi). En möjlighet är att de generiska kompetenser som ingår i programmet är tillräckliga för

att rusta studenterna inför arbete i många olika verksamheter. En ytterligare fråga nära kopplad till detta är hur utbildningen länkar till psykologers livslånga lärande, vilket numera ombesörjs av psykologers specialistutbildning.

Psykologprogrammets relevans för samhället. Flertalet kurser på psykologprogrammet integrerar samhällsperspektivet. Utöver detta har psykologprogrammet två kurser som fokuserar på samhällsperspektiv. “Individen i samhället” belyser etnicitet, kön, klass och sexualitet ur ett sociologiskt perspektiv. Kursen “Psykologi och hållbar utveckling: Psykologi på samhällsnivå” belyser beteende i förhållande till klimat och miljö, kultur, politik och religion.

I januari 2021 organiserade psykologprogrammet tillsammans med enheten för kommunikation och samverkan en Psykologdag. Syftet var att arbeta med tillämpning av psykologi på samhällsnivå. Fokus för dagen var rättspsykologi och representanter från polismyndigheten bjöds in för att berätta om ett aktuellt samhällsproblem. Studenterna arbetade därefter i terminsöverskridande grupper där de ombads använda sig av de kunskaper de samlat på sig under sin tid på programmet för att lösa problemet. Psykologdagen kommer att vidareutvecklas och bli ett stående inslag på programmet.

8.2.2 Föreslagna åtgärder

- UK och programansvarig bör bevaka programmets professionsanknytning medan de enskilda lärarlagen ansvarar för professionsanknytning.
- Alumnundersökning.
- Åter bygga upp ett råd med psykologer och samhällsaktörer kopplat till psykologprogrammet. Kontakter (t.ex. med VFU-handledare) finns. Detta skiljer sig från programrådet då programrådet i dagsläget inte bjuder in externa aktörer utan enbart studenter och lärare från universitetet.
- Dialog med psykologförbundets yrkesföreningar. Genom sådana kontakter kan också en bättre bild av viktiga verksamhetsområden skapas.
- Via Psykologförbundets specialistutbildning kan vi få en bättre överblick av psykologers livslånga lärande och förväntad progression mot vidareutbildning.

- Vi kan bli bättre på att förbereda våra studenter för att samarbeta med andra yrkesgrupper. Arbete har delvis börjat inom olika områden, exempelvis ett moment på T1 där psykologstudenter samarbetar med studenter i företagsekonomi kring hållbar utveckling.
- Arbeta för en tätare kontakt mellan utbildningen och professionen/yrkesverksamma, framför allt mellan T1 och T6.
- Inför en röd tråd kring EBPP genom programmet, i likhet med hur vi arbetar med yrkesetik.

8.3 Forskarutbildningsnivå

Den största marknaden för disputerade i psykologi är inom akademien, som lärare och forskare. Universitetskanslersämbetet gjorde 2018 en analys av etableringen av forskarutbildade (generell) som examinerades mellan 1998 och 2012, på den svenska arbetsmarknaden. Bland de med doktorsexamen arbetade ungefär hälften av de etablerade i statlig sektor, vilket främst omfattar universitet och högskolor men också statlig förvaltning. Andelen var något högre bland kvinnor än bland män. Kvinnor jobbade även i kommunal sektor i högre grad medan det var vanligare att män arbetade inom näringslivet. Sysselsättningsgraden bland forskarutbildade är hög och gruppen fortsätter i hög utsträckning att jobba även efter ordinarie pensionsålder. I en av Högskoleverkets tidigare studier konstateras att hela 56 procent av de med doktorsexamen mellan 65–74 år hade arbetat under 2007.

8.3.1 Analys och bedömning

Forskarutbildningen syftar till att utbilda yrkesverksamma som ska driva samhällsutvecklingen, ställa viktiga kritiska frågor och besvara dem. Detta behöver ske i relation till samhällsutvecklingen och bidra till att lösa samhällsutmaningar, medan den fria forskningen samtidigt behöver värnas. Här har vi en ständigt pågående diskussion i universitetsvärlden som berör fördelningen mellan basanslag och forskningsråd, hur den fria forskningen kan värnas och vilka frågor en forskare får finansiering för att besvara. På vår enhet pågår mycket forskning som tydligt angriper brinnande samhällsfrågor:

Migration, klimat och hälsoproblem som ligger bakom ökande sjukskrivningstal. Här finns en tydlig och tillämpad samhällsanknytning. I en vidare bemärkelse och utifrån psykologin som vetenskapsområde finns samhällsanknytningen ständigt närvarande: Psykologin intresserar sig för att undersöka individer och individers beteende, medvetande, känslor och tänkande. Individen blir till individ i relation till andra och lever och verkar i ständig ömsesidig relation till samhället. Det kan med andra ord påstås vara en omöjlighet att genomgå en forskarutbildning i psykologi som saknar samhällsanknytning.

Forskarutbildningen ska utbilda självständiga forskare. Professionen som ska knytas an till är därmed den som forskare. Den professionella banan kan därtill innefatta uppdrag som universitetslärare, ledare inom universitetsvärlden eller arbeten utanför akademien, men utbildningen bör inte hålla dessa möjliga karriärvägar som huvudsakligt mål. En viss del av forskarutbildningen kan däremot ägnas åt karriärplanering, pedagogisk utbildning, forum för nätverkande inom och utanför akademien samt internationella aktiviteter. Dessa typer av aktiviteter sker i dagsläget i relationen mellan doktorand och handledare och sannolikt i olika omfattning beroende på individuella önskemål och behov.

Ytterligare ett perspektiv på professionsanknytning är kopplingen mellan forskarutbildningen och grundutbildningen: Många doktorander som rekryteras till forskarutbildningen i psykologi har en annan profession i botten. Majoriteten är psykologer men andra exempel finns. Därtill engageras doktoranderna som lärare på psykologprogrammet och får en professionsanknytning den vägen vilket kan influera vilka frågor som ställs i avhandlingsarbetet. Med andra ord finns många kopplingar till samhälle och profession. Dessa berör och influerar vilka frågor som undersöks under forskarutbildningen, framtida karriärvägar, och pågående dialog och kontakt med professionella utanför akademien.

8.3.2 Föreslagna åtgärder

- Initiera alumnätverk för disputerade i psykologi som befinner sig utanför Örebro universitet. Detta kan fungera som en länk mellan olika universitet, näringsliv, offentlig verksamhet och andra disputerade psykologer.
- Etablera en karriärverksamhet och diskussioner om karriärmöjligheter under forskarutbildningen. Ett förslag är att bjuda in externa aktörer till forskardagar där man presenterar sin forskning.
- Skapa ett “advisory board” med externa ledamöter som kan inkomma med förslag och synpunkter på hur forskning och forskarutbildning kan organiseras och stärkas.
- Undersöka vilken uppgift universitetet, enheten och handledare har för karriärplanering, forum för nätverkande, internationalisering.

U09. Klassificering av kurser i psykologi

Den 12 juni 2020 fattades ett prorektorsbeslut om nya riktlinjer för klassificering av kurser på utbildningsområden vid Örebro universitet (ärendenr ORU 2020/03547-1). Psykologi som huvudområde ligger på Örebro universitet under utbildningsområde samhällsvetenskap, men har historiskt också till stor del klassificerats inom utbildningsområde medicin (psykologprogrammet) samt teknik (fristående kurser i psykologi). De nya riktlinjerna skulle innebära att den tidigare klassificeringen av psykologprogrammets kurser som 60 % medicin och 40 % samhällsvetenskap skulle revideras till högst 40 % medicin och resterande samhällsvetenskap. Klassificeringen av fristående kurser i psykologi skulle förändras från 80 % samhällsvetenskap och 20 % teknik till 100 % samhällsvetenskap. En sådan förändring i klassificering skulle få som följd att utbildningsbudgeten för enheten psykologi skulle minska med minst 10 %, eftersom ersättningen per student i samhällsvetenskapliga ämnen är betydligt lägre än medicinska och tekniska ämnen.

Så snart vi uppmärksammats på effekten av denna planerade förändring (vilket skedde i början av höstterminen 2020) inledde vi inom enheten därför arbetet med att nogsamt gå igenom samtliga av enhetens kurser för att kunna ansöka om avvikelse från de nya riktlinjerna. Ansökan sammanfattade en rad argument, däribland att psykologi är ett tvärvetenskapligt ämne snarare än ett samhällsvetenskapligt samt att examensmålens utformning ställer krav på tidskrävande träning och examination av professionella psykologfärdigheter. Den 10 oktober 2020 skickades denna ansökan in, och den 24 november 2020 fattade rektor beslut om att bevilja ansökan om avvikelse (ärendenr ORU 2020/06502-1). Processen var således sådan att (1) de nya riktlinjerna innebar en ekonomisk risk för enhetens möjligheter att bedriva fristående kurser i psykologi samt psykologprogram, (2) en ansökan om avvikelse lämnades in och beviljades samt (3) det ekonomiska resultatet blev en *ökning* av medel motsvarande ca 1,5 miljoner årligen relativt tidigare klassificering, och ca 6 miljoner årligen relativt hur de nya riktlinjerna är skrivna.

9.1 Analys och bedömning

Utifrån händelseförloppet under hösten 2020 kan vi konstatera att vi till en början var mycket bekymrade över de ekonomiska förutsättningarna att bedriva våra utbildningar. Vi konkurrerar om såväl studenter som personal med elva (snart eventuellt tolv) andra lärosäten i landet och måste kunna skapa förutsättningar för studenterna att nå examensmål och för lärare att ha en hyfsad arbetsmiljö. Därtill bedömer vi klassificeringen av kurser på utbildningsområden och framför allt de därtill hörande ekonomiska ramarna som föråldrade och problematiska.

Som läget kom att bli efter vår granskning och den beviljade ansökan om avvikelser från riktlinjerna var vår första farhåga prematur, men bekymren kvarstår ändå inför framtiden. Att bedriva ett framgångsrikt professionsprogram kostar tid, och vi månar om att kunna bibehålla kvaliteten i alla våra utbildningar. Att ämnet är tvärvetenskapligt till sin natur kommer med sina utmaningar i en värld där en snäv mall om relativt grovt tillyxade utbildningsområden avgör utbildningens ekonomiska förutsättningar.

9.2 Föreslagna åtgärder

Inga omedelbara, annat än att bevaka framtida förändringar i universitetets principer för klassificering på utbildningsområden samt därtill hörande fördelning av utbildningsanslag.

U010. Implementering av ny utbildningsplan för psykologprogrammet

Infasningen av psykologprogrammets nya utbildningsplan har övervägande gått som planerat. Vår strategi har varit att fasa in en termin i taget med början av första terminen HT 2017, vilket innebär att infasningen är avslutad vid utgången av VT 2022. Infasningen har involverat hela kollegiet. Det har funnits mycket engagemang och flertalet lärare har tagit tillfället i akt att reflektera kring och vidareutveckla både pedagogik och innehåll. En positiv bieffekt av att fasa in den nya utbildningsplanen har därför varit ytterligare utveckling även på delkursnivå. Vår nya organisation med lärarlag har underlättat det arbetet. En preliminär bedömning är att vår nya utbildningsplan på många sätt fungerar bättre än den tidigare men det måste förstås formellt utvärderas.

Även om infasningen gått som planerat så har smärre problem uppmärksammats under resans gång. Det är antagligen omöjligt att på förhand veta fullt ut hur en ny utbildningsplan ska komma att fungera innan den har prövats. De problem som vi har uppmärksammat har stimulerat till kollegial reflektion. I vissa fall har åtgärder införts omedelbart. I andra fall har vi bedömt att det behövs mer underlag innan beslut kan fattas om åtgärder.

Eftersom infasning av en ny utbildningsplan tar mycket resurser och energi i anspråk har det visat sig vara en bra strategi att fasa in en termin i taget. På så sätt har infasningen endast lett till ökad arbetsbelastning för en begränsad grupp lärare i taget. Däremot har infasningen inneburit en ökad arbetsbelastning kontinuerligt för administrativ personal under de fem år som den pågått. Självfallet är det olyckligt att sluttampen på infasningen sammanföll med pandemin. Det ledde till en ytterligare ökad belastning på organisationens lärare och administrativ personal. Trots det har infasningen gått som planerat.

10.1 Analys och bedömning

Delkurser: progression och format. Somliga delkurser har fått förändrat innehåll eller förutsättningar och i några fall har det lett till oväntade konsekvenser som vi har behövt ta om hand. Detta har gjorts med framgång i flertalet lärarlag. Värt att nämna är att den egenterapi som var ett obligatoriskt inslag på den gamla utbildningsplanen har ersatts av en delkurs om självkännedom inom den nya utbildningsplanen. Ur ett psykoterapihistoriskt perspektiv är det ett radikalt men nödvändigt nytänk som krävt ett pionjärarbete att förverkliga.

I enstaka fall har vi uppmärksammat problem med hur delkurser är placerade i förhållande till varandra. Det gäller exempelvis vår första kurs i utvecklingspsykologi som nu kommer före kognitions- och neuropsykologi, samt vår kurs om konceptualisering i psykoterapi som nu kommer efter praktikterminen. Flera aspekter måste beaktas i diskussioner om var delkurser bäst placeras. Det pågår diskussioner om de uppmärksammade fallen.

På den nya utbildningsplanen har nästan varje termin en så kallad “strimmakurs” som löper en dag i veckan under hela terminen, parallellt med att studenterna läser andra kurser. Framför allt kurser i metod och professionella färdigheter har strimmaformat. Vi har under resans gång uppmärksammat svårigheter med strimmaformatet som inte hade förutsetts. Studenter uppger att det är svårt att hålla två kurser aktiva samtidigt. Det har bemötts på olika sätt, exempelvis genom att strimmadagar markerats i Kronox även när de inte är schemalagda. Från lärarhåll har strimmaformatet lett till utvidgade svårigheter med schemaläggning. Även om strimmorna lett till problem tror vi också att det finns pedagogiska vinster med att ge studenterna möjlighet att få arbeta med vissa ämnen över tid. När den nya utbildningsplanen fasats in helt finns ändå anledning att utvärdera om vi vill ha kvar strimmakurser på varje termin.

Internationalisering. Tyvärr har det visat sig att studenters möjligheter till internationella erfarenheter försämrats i den nya utbildningsplanen. Möjligheterna att samla data till sin masteruppsats utomlands har försämrats i den nya utbildningsplanen eftersom studenter samtidigt bedriver behandlingsarbete. (Med det sagt är datainsamlingar utomlands mycket opredicerbara och krävande projekt för såväl

handledare som studenter och därför inte nödvändigtvis det bästa sättet att arbeta med internationalisering.) Det har också visat sig vara svårare för studenter att komma iväg på utbytesstudier i den nya utbildningsplanen. Det har mött kritik från såväl studenthåll som från företrädare för internationaliseringen vid lärosätet. Programansvarig samt studievägledare har arbetat kontinuerligt med frågan. Som ett resultat av det arbetet har möjligheter för utbytesstudier förbättras, även om svårigheter fortfarande kvarstår. Ytterligare arbete behöver alltså göras för att förbättra studenters möjligheter till utbyte. Framför allt handlar det arbetet om att hitta lämpliga partneruniversitet. Viktigt är också att arbeta aktivt med andra möjligheter till internationalisering på hemmaplan, exempelvis genom att använda det digitala formatet för att bjuda in gästlärare från utlandet eller hålla seminarier med studenter vid utländska lärosäten. Internationalisering i handledning kan också lösas genom att bjuda in bihandledare från utländskt lärosäte.

Studenter på den gamla utbildningsplanen. En omfattande problematik som kommit i och med infasningen av den nya utbildningsplanen och utfasningen av den gamla rör vad som ska hända med studenter som faller ur den ordinarie studieordningen inom den gamla utbildningsplanen. Anledningen till att studenter faller ur kan vara flera, exempelvis att man inte uppnår behörighetskravet inför kommande termin, att man behöver ta ett uppehåll på grund av sjukdom eller föräldraledighet eller att man helt enkelt behöver en paus för att fundera över sitt studieval. För de sista kullarna som läste enligt den gamla utbildningsplanens upplägg blev pressen att följa ”sin kull” mycket stor, eftersom en missad behörighet eller ett uppehåll av annat skäl skulle innebära att man inte kunde läsa klart utbildningen i enlighet med den utbildningsplan som man antagits till. Istället fick man i sådana fall återuppta studierna på den nya utbildningsplanen och tillgodoräkna de delar som man hade med sig som stämde överens med det nya upplägget, men sedan läsa in resten, oftast i mån av plats och med en betydligt längre total studietid. Den här proceduren blev oerhört kritiserad från studenternas sida. Den ledde till ovisshet och ilska samt hög press på att inte avvika från ordinarie studieordning. För administrationen har väldigt mycket tid lagts för diskussioner kring möjliga och rättssäkra lösningar med våra universitetsjurister och

utredare, samt med att försöka förklara vad som gäller för upprörda studenter och ibland även anhöriga till studenter. Själva processen att flytta någon från en utbildningsplan till en annan, med alla dess tillgodoräknanden och individuella studieplaneringar, har också tagit väldigt mycket tid och skapat oreda och ovisshet kring grupperns storlek. I efterhand har vi förstått att ett sätt att undvika det här förfarandet hade varit att byta programkod i samband med att man gjorde en ny utbildningsplan. Då hade studenter som av en eller annan anledning inte kunnat följa ordinarie studieordning kunnat söka in till den nya utbildningsplanens upplägg via antagning.se och det hade sannolikt varit en betydligt smidigare lösning. Ett önskemål från den administrativa stödfunktionen inför kommande liknande förändringar är att få komma med i ett tidigare skede i processen. På så sätt skulle man på ett lättare sätt kunna försöka förutse och undvika större administrativa problem som annars ligger som ett faktum när en ny utbildningsplan är fastställd och träder ikraft.

10.2 Föreslagna åtgärder

- För andra som planerar revidera utbildningsplaner: Öka budgeten temporärt.
- För andra som planerar revidera utbildningsplaner: Involvera administrativ personal i ett tidigt skede.

U011. Kriminologi som forskarutbildningsämne

I april 2021 beslutade rektor att kriminologi skulle inrättas som ämne för utbildning på forskarnivå vid Örebro universitet. Enheten för psykologi hade under förarbetet möjlighet att inkomma med ett yttrande, och många av de frågor vi lyfte i yttrandet är fortfarande aktuella. Under denna rubrik kommer vi att sammanfatta den analys och den bedömning vi då gjorde, följt av åtgärder som vi föreslår som följd.

11.1 Analys och bedömning

Doktorandernas situation och utbildningens kvalitet. Det finns underlag som tyder på ett samband mellan kvaliteten på forskningsutbildningen och forskningsmiljöernas storlek. Det ska noteras att denna punkt inte är specifik för att kriminologi nu blir ett eget forskarutbildningsämne, men kan fungera som underlag för beslut. Denna punkt gäller storleken på både enheten för psykologi och kriminologi och berör hur man ser på dessa forskarämnen utifrån ett strategiskt perspektiv. Hur många personer bör det då finnas i en doktorandgrupp för att en forskarutbildning av god kvalitet ska kunna genomföras? I vägledningen för Högskoleverkets (HSV) tidiga examenstillståndsprövningar står:

”En förutsättning för en levande akademisk miljö är att den rymmer tillräckligt många lärare och forskare. Ett riktmärke är att det initialt finns minst tio möjliga handledare inom området. /.../Inte bara samspelet mellan forskare och doktorander utan också doktoranderna emellan är viktigt för forskarutbildningens kvalitet. En kreativ miljö förutsätter att tillräckligt många doktorander finns på plats. Ett riktmärke kan vara minst 15 doktorander.”

Dessa kvantitativa riktlinjer har tagits bort i senare vägledningar, men grundtanken kvarstår i viss mån. För att hålla en forskarutbildning på hög nivå så behövs ofta, men inte alltid, en viss kritisk massa. UKÄs utvärdering (1) 2017–2019 visade att av de 123 forskarutbildningar inom 17 forskningsämnen inom flera olika forskningsämnesområden som utvärderats att:

”Omdömet ifrågasatt kvalitet gavs till 29 utbildningar. Av dessa hade 24 utbildningar färre än tio doktorander inom det utvärderade forskningsämnet. Erfarenheter från UKÄ:s examenstillståndsprövningar för forskarutbildning har visat att forskarutbildningsmiljöns omfång, kvantitativt och kvalitativt, ofta är ett problem. Frågan har varit lika aktuell i utvärderingarna av forskarutbildning, där den diskuterats frekvent vid bedörmötena. Det har även visat sig genom att bedörnarna ofta kommenterat och reflekterat över utbildningsmiljön, särskilt de med ett litet antal doktorander, i både yttrandena och i missiven till respektive utvärderingsrapport. Några av de problem som utvärderingen av de små miljöerna visat på är: ett för litet kursutbud, brist på handledarresurser och en liten forskningsmiljö. Det finns dock flera goda exempel i denna rapport på hur man hanterat detta på lärosätena.”

Detta betyder inte nödvändigtvis att forskarutbildning inom psykologi eller kriminologi håller låg kvalitet, men vad vi efterlyser är hur man från Institutionens och Fakultetens sida kan bidra till att upprätthålla en hög kvalitet inom forskarutbildningen med ett litet antal doktorander. I dagsläget har två doktorander bytt enhetstillhörighet från kriminologi till psykologi eftersom de ämnesmässigt ligger närmare ämnet psykologi än kriminologi. Detta gör att antalet doktorander inom enheten för psykologi faktiskt kommer att öka. Ämnesmässigt finns det stort överlapp mellan psykologi och kriminologi. Det ska också påpekas att flera doktorander just nu är finansierade med externa medel eller genom EU-NEWBREED. Dessa tjänster är tillfälliga och kommer att upphöra när externa medel löper ut och när EU-NEWBREED-programmet avslutas. Intag på forskarutbildningen framgent är alltså till stor del beroende av externa medel. Det är därför mycket möjligt att doktorandgruppen minskar ytterligare i storlek. Vi identifierar två huvudsakliga utmaningar inom psykologi som ämne på sikt: (1) antalet doktorander är för litet som underlag för forskarutbildningskurser, samt (2) liten forskningsmiljö. Vad gäller (1) så är redan nu underlaget för litet för att kunna erbjuda vissa kurser. Om antalet doktorander är litet kan man erbjuda läskurser, men på många kurser är det viktigt att doktoranderna har möjlighet att interagera, diskutera och presentera för varandra. Vad gäller (2) så kan en liten forskningsmiljö begränsa både

forskare och doktorander i utbytet av idéer och metoder i form av samarbeten, seminarier och diskussioner. Det leder också till en större sårbarhet vid konflikter, byte av handledare osv. Studien från UKÄ sammanfattar att:

”Studien har visat att små forskarutbildningsmiljöer förekommer vid de flesta lärosäten, men också att många lägger ner ett stort strategiskt arbete för att ge doktoranderna en utbildning av hög kvalitet trots det lilla antalet doktorander. Detta arbete har i flera fall också visat sig vara framgångsrikt. Men, studien visar att ett viktigt komplement till personalens engagemang för att ge doktoranderna bra förutsättningar är stabila ekonomiska satsningar på forskarutbildningen.”

Finansiering och resurser. Eftersom inga betydande och ytterligare medel tilldelas till enheten för kriminologi som forskarämne med forskarutbildning så finns det en viss risk att resurser som tidigare tilldelats ämnet psykologi (men även andra enheter inom JPS) fördelas till kriminologi. Vi förstår att detta är centralt för att kriminologi ska kunna fungera som självständigt forskarämne, men det är oklart hur detta i längden kommer att påverka fördelningen av resurser till psykologi. Detta gäller till exempel lönefinansiering av professorer och ämnesstöd. Detta kommer med största sannolikhet innebära minskade resurser till övriga enheter inom JPS. Ett annat område som kriminologi möjligtvis behöver tillstyrkta resurser är i form av doktorandmedel (schabloner). Även detta kommer att leda till att övriga enheter vid JPS, och kanske främst psykologi, får ett minskat antal doktorandschabloner.

Undervisning på forskarutbildningskurser. Eftersom kriminologi och psykologi ligger nära varandra vad gäller det ämnesmässiga innehållet så har många doktorander läst kurser som anordnats av enheten för psykologi. Det är troligt att doktorander även fortsättningsvis läser forskarutbildningskurser som anordnas av psykologi, även om kriminologi blir eget forskarutbildningsämne. En fråga som diskuterats är i vilken utsträckning lärare inom kriminologi bidrar till dessa forskarutbildningskurser och om nya kurser på forskarutbildningen med psykologisk inriktning kommer att utvecklas av lärargruppen i kriminologi. Här ser vi att det kan uppstå en obalans om doktorander läser kurser som anordnas av psykologi, men som i stor utsträckning läses av

doktorander i kriminologi. Här bör en diskussion föras mellan ämnena om hur man bäst tillgodoser de behov som finns av doktorandkurser inom psykologisk teori och metod så att en överenskommelse kan träffas kring detta.

11.2 Föreslagna åtgärder

- Fortsatta diskussioner inom HK samt i andra forum om hur man bibehåller och helst ökar storleken på doktorandgruppen i psykologi, till exempel vad gäller finansiering genom externa anslag samt möjligheten att på bästa sätt utnyttja de fakultetsfinansierade doktorandtjänsterna.

Bilaga 1: Utbildningsutbud

Typ av kurs	Kurskod	Benämning	HP	
Kurs inom program	PS100G	Psykologisk temakurs I	30	
Kurs inom program	PS200G	Psykologisk temakurs II	30	
Kurs inom program	PS300G	Psykologisk temakurs III	30	
Kurs inom program	PS401G	Psykologisk temakurs IV	30	
Kurs inom program	PS500G	Psykologisk temakurs V	30	
Kurs inom program	PS600G	Psykologisk temakurs VI	30	
Kurs inom program	PS100A	Psykologisk temakurs VII	30	
Kurs inom program	PS202A	Psykologisk temakurs VIII	30	
Kurs inom program	PS303A	Psykologisk temakurs IX	60	
Fristående kurs	PS707G	Psykologi, grundkurs	30	
Fristående kurs	PS708G	Psykologi, fortsättningskurs	30	
Fristående kurs	PS709G	Psykologi, kandidatkurs	30	
Fristående kurs	PS711A	Psykologi, avancerad nivå, HBTQI, psykologiska perspektiv och bemötande	7,5	Vilande
Fristående kurs	PS710A	Psykologi, avancerad nivå, Transdiagnostisk behandling för samsjuklig smärta och emotionell problematik	7,5	Vilande
Utbyteskurs	PS712G	Utvecklingspsykologi: Barn och ungdomstid	6	
Utbyteskurs	PS714G	Hälsopsykologi	6	
Utbyteskurs	PS715G	Psykologi på en individuell och samhällelig nivå	30	
Utbyteskurs	PS716G	Kognition och perception	9	

Bilaga 2: Lärarresurser

Namn	Tjänstetitel	Akademisk titel	Anställningsform	Omfattning	Tid i utbildning	Kommentar
Jonas Persson	Professor		Tillsv	100%	18%	Tjl 15%
Hugo Hesser	Professor		Tillsv	100%	12%	
Katja Boersma	Professor		Tillsv	100%	12%	Prodekan 50%
Lauree Tilton-Weaver	Professor		Tillsv	100%	20%	
Steven Linton	Seniorprofessor		Tidsbegr	25%	0%	
Jan Carlsson	U-lektor		Tillsv	100%	77%	Pension 2022
Mats Liljegren	U-lektor		Tillsv	100%	72%	
Maria Ojala	U-lektor	Docent	Tillsv	100%	10%	
John Barnes	U-lektor		Tillsv	100%	70%	
Joakim Norberg	U-lektor		Tillsv	100%	25%	Programansvarig 50%
Metin Özdemir	U-lektor	Docent	Tillsv	100%	44%	
Martien Schrooten	U-lektor	Docent	Tillsv	100%	47%	
Annika Norell-Clarke	U-lektor	Docent	Tillsv	100%	47%	Tjl 13% Föräldraledig 13%
Sammyh Khan	U-lektor	Docent	Tillsv	100%	53%	
Ida Flink	U-lektor	Docent	Tillsv	100%	8%	EC 60%
Sevgi Bayram-Özdemir	U-lektor	Docent	Tillsv	100%	20%	Biträdande EC 20%
Sofia Bergbom	U-lektor		Tillsv	100%	0%	Repatriering
Selma Salihovic	U-lektor		Tillsv	100%	39%	Vicedekan 2.5% Samordnare fristående kurs 10%
Terese Glatz	U-lektor	Docent	Tillsv	100%	0%	STINT sabbatical
Maria Holmström	U-adjunkt		Tillsv	100%	31%	Internkonsult 50%
Sara Edlund	U-adjunkt	Fil.dr.	Tillsv	100%	59%	
David Åkerlund	U-adjunkt		Tillsv	100%	42%	Verksamhetschef 50%
Maria Malmberg	U-adjunkt		Tillsv	90%	39%	Biträdande EC 40%
Carin Reiman	U-adjunkt		Tillsv	80%	36%	Tjl 37%
Jan Eriksson	U-adjunkt		Tillsv	50%	38%	
Alexander Håkansson	U-adjunkt		Tillsv	60%	41%	
Sofie Dahlman	U-adjunkt		Tidsbegr	40%	26%	
Linnéa Engman	U-adjunkt	Fil.dr.	Tidsbegr	100%	25%	
Darun Jaf	U-adjunkt	Fil.dr.	Tidsbegr	100%	51%	
Johan Steczkó	U-adjunkt*		Tidsbegr	12,5%	10%	Adjungerad

Serena Bauducco	Forskare	Tillsv	100%	0%	
Xiang Zhao	Postdoktor	Tidsbegr	100%	0%	
Delia Latina	Postdoktor	Tidsbegr	100%	0%	URA
Tatiana Trifan	Postdoktor	Tidsbegr	100%	0%	URA
Tara Lindén	Datamanager	Tillsv	100%	0%	
Frida Wirsén	Forskn-ass	Tidsbegr	75%	0%	
Pernilla Andersson	Doktorand	Tidsbegr	100%	10%	
Tor Arnison	Doktorand	Tidsbegr	100%	14%	
Elin Ekholm	Doktorand	Tidsbegr	100%	0%	Föräldraledig 50%
Christiana Owiredua	Doktorand	Tidsbegr	100%	0%	Föräldraledig 50%
Clover Giles	Doktorand	Tidsbegr	100%	0%	Föräldraledig 10%
Carmen Solares-Canal	Doktorand	Tidsbegr	100%	20%	
Nadezhda Golovchanova	Doktorand	Tidsbegr	100%	20%	
Johannes Larsson	Doktorand	Tidsbegr	100%	0%	
Totalt lärare				1036%*	
Miranda Swindley	Amanuens	Tidsbegr	20%	20%	
Johan Bornold	Amanuens	Tidsbegr	20%	20%	
Elin Ulvskog	Amanuens	Tidsbegr	20%	20%	
Eskil Svedberg	Amanuens	Tidsbegr	20%	0%	
Amanda Kotic	Amanuens	Tidsbegr	20%	0%	
Elin Rimhagen	Amanuens	Tidsbegr	20%	20%	
Linda Bergenvy	Amanuens	Tidsbegr	20%	20%	
Under rekrytering	Amanuens	Tidsbegr	20%	0%	
Timarvodister				219%	
Totalt inkl amanuenser och timarvodister				1355%	

*1036% dividerat med 70 (den procentandel en heltidslärare är engagerad i utbildning) = 14,8 heltidsekvivalenter.

Bilaga 3: Kompetensförsörjningsplan

I dagsläget saknas formaliserad kompetensförsörjningsplan inom enheten för psykologi. Ett arbete på institutionen påbörjades under hösten 2020/våren 2021 men därefter har enheten saknat enhetschef som kunnat fortsätta arbetet. Att ta fram en kompetensförsörjningsplan i samarbete med personalavdelningen har därför föreslagits som åtgärd under UO3: Psykologiämnets personalresurser.

Bilaga 4: Pedagogisk grundsyn för psykologi

PEDAGOGISK GRUNDSYN för psykologiämnet vid Örebro universitet

Psykologiämnet vid Örebro universitet har som mål att med ett evidensbaserat förhållnings-sätt utbilda studenter i psykologi på en hög nationell och internationell nivå som under och efter sin tid på Örebro universitet är stolta över sin utbildning. Utöver den pedagogiska grundsyn som har specificerats av Örebro universitet under hösten 2015, är undervisningen i psykologi förankrad i en bas som utgörs av nedanstående, i flera avseenden relaterade, nyckelbegrepp och vars mål är att främja det hållbara psykologiska lärandet.

En stimulerande och utmanande utbildning med fokus på relevanta lärandemål

Studierna väcker studentens intresse, nyfikenhet, kreativitet och engagemang för såväl det specifika ämnesområdet som framtida yrkesutövning och roll i samhället. Målet är att skapa förutsättningar för studenten att få och skapa sig nya förståelsehorisonter med hjälp av bland annat kritiska reflektioner och goda akademiska samtal. En examen i psykologi från Örebro universitet är resultatet av ett krävande och samtidigt givande arbete för studenten. Utbildningen är på flera sätt utmanande, den inkluderar, men är inte begränsat till, kravmässig, intellektuell och färdighetsmässig utmaning. Vi genomför kontinuerlig omvärldsbevakning och uppdaterar kursplaner utifrån den vetenskapliga, praktik- och kliniskt relaterade samt samhällsrelaterade utvecklingen för att utbildningen ska vara optimalt anpassad till att utbilda framtida expertis inom psykologi.

Studentcentrering

Psykologutbildningen sätter studenten och studentens lärande i centrum. Vi arbetar för att främja studentens aktörskap, egenmakt och engagemang samt med att få studenten att känna tillhörighet till universitetet i stort och till psykologiutbildningen specifikt. Studentinflytande sker exempelvis via studeranderepresentanter i olika utbildningsorgan, programråd och kursvärderingar. Vår grundtes är att studenten är medveten om och ansvarig för sitt eget lärande, inklusive sin professionella och vetenskapliga utveckling, under utbildningstiden och att studenten förstår sin roll som medstudent i gruppen av studenter, men samtidigt att ett sådant förhållningssätt utvecklas under utbildningens gång. Det kräver ett stort mått av engagemang för utbildningen och aktivitet från studentens sida. Förhållningssättet som vi strävar efter att främja och som studenten förväntas utveckla är det som benämns "scientist-practitioner". Detta bygger grunden för det livslånga lärandet.

Hög ämneskunskap och pedagogisk skicklighet bland lärarna

Studentcentrering ska inte förstås som att innebära att läraren och dennes expertis inom undervisningsområdet är obetydlig. Tvärtom är vår syn att den goda läraren karaktäriseras av hög kompetens inom ämnet och inom högskolepedagogik och högskoledidaktik. För varje kurs på programmet ansvarar en lärare med hög akademisk kompetens och ämneskunskap och/eller hög praktisk/klinisk förmåga och gedigen erfarenhet. Lärarna inom ämnet deltar aktivt och fortlöpande i vidareutbildning och kollegial samverkan kopplad till utbildningen för att kontinuerligt höja sin egen och kollegors pedagogiska kompetens och utbildningens pedagogiska kvalitet. Alla lärare har högskolepedagogisk utbildning.

Mångfald uppskattas och uppmuntras

Vår utbildning har ett tydligt mångfaldsperspektiv. Det innebär bland annat att:

- Vi undervisar om individuella och gruppskillnader utifrån ett psykologiskt perspektiv.
- Vi utgår ifrån och ser det som en fördel att studenter är olika. Psykologkåren gynnas av att vara heterogen.
- Lärarkåren är sammalunda heterogen och använder heterogena metoder för att angripa och undervisa om olika ämnen, men är gemensamt förankrad i denna pedagogiska grundsyn.

Bilaga 5: Söktryck

Tabell 2. Antal sökande till fristående kurser i psykologi VT18-HT21.

	VT18	HT18	VT19	HT19	VT20	HT20	VT21	HT21
Psykologi, grundkurs	456	432	344	378	361	505	460	447
Psykologi, fortsättningskurs	80	74	59	70	69	98	98	76
Psykologi, kandidatkurs	53	58	36	50	53	60	64	88
HBTQI*		28		45		42		55
Transdiagnostisk*					32			

*Vilande.

Tabell 3. Antal sökande till psykologprogrammet HT17-HT21.

	HT17	VT18	HT18	VT19	HT19	VT20	HT20	VT21	HT21
Totalt antal sökande	3348	2462	3334	2201	2761	2233	3243	2594	3307
Antal förstahandssökande	341	374	334	350	333	342	401	406	410
Andel kvinnliga sökande	68%	70%	68%	72%	68%	72%	70%		
Andel sökande utan svenskt personnummer	2,7%	1,4%	2,5%	1,2%	2,6%	1,4%	2,5%		

Tabell 5. Genomströmning för fristående kurser i psykologi, detaljerad uppföljning per moment HT19-HT20.

	Hösttermin 2019				Vårtermin 2020				Hösttermin 2020			
	72 registrerade totalt				89 registrerade totalt				90 registrerade totalt			
Delmoment med hp	VG	G	U	Ej klar	VG	G	U	Ej klar	VG	G	U	Ej klar
A001 Psykologins studieområden (3,0 hp)	16	50	2	4	42	36	8	8	53	33	1	3
B001 Introduktion till vetenskaplig metod (2,0 hp)	31	35	3	3	54	21	5	9	41	33	10	6
B002 Introduktion till vetenskaplig metod, laboration (4,0 hp)	-	67	5	-	-	79	10	-	-	83	-	7
C001 Socialpsykologi (5,0 hp)	12	52	-	8	14	55	9	11	42	40	3	5
C002 Gruppsykologi (4,0 hp)	42	23	2	5	19	55	3	12	53	28	2	7
D001 Inlärningspsykologi (3,0 hp)	22	42	2	6	17	50	14	8	11	39	36	4
D002 Inlärningspsykologi, seminarium (2,0 hp)	-	68	-	4	-	82	-	7	-	86	-	4
D003 Inlärningspsykologi, laboration (1,0 hp)	-	68	-	4	-	80	-	9	-	85	-	5
E001 Utvecklingspsykologi: Barn- och ungdomstiden (5,0 hp)	15	44	5	8	7	54	13	15	13	41	23	13
E002 Utvecklingspsykologi: Barn- och ungdomstiden, seminarier (1,0 hp)	-	65	-	7	-	63	-	26	-	80	-	10
Endast deltagande												
B003 Introduktion till vetenskaplig metod, seminarier	65	-	-	7	78	-	-	11	79	-	-	11
C003 Social- och gruppsykologi, projektarbete	67	-	-	5	81	-	-	8	85	-	-	5
C004 Socialpsykologi, seminarier	63	-	-	9	75	-	-	14	79	-	-	11
C005 Gruppsykologi, seminarier	66	-	-	6	80	-	-	9	80	-	-	11
Slutligt resultat på kurs	6	49	-	17	1	47	-	41	4	33	-	53
Avbrott under studiegång												
	Det finns 6 studenter som gjorde avbrott under studiegång HT2019 efter att ha samlat några resultat				Det finns 6 studenter som gjorde avbrott under studiegång VT2020 efter att ha samlat några resultat				Det finns 5 studenter som gjorde avbrott under studiegång HT2020 efter att ha samlat några resultat			
Delmoment med hp	VG	G	U	Ej klar	VG	G	U	Ej klar	VG	G	U	Ej klar
A001 Psykologins studieområden (3,0 hp)	-	3	2	1	2	2	-	2	2	-	-	3
B001 Introduktion till vetenskaplig metod (2,0 hp)	1	1	-	4	3	-	-	3	1	-	1	3
B002 Introduktion till vetenskaplig metod, laboration (4,0 hp)	-	2	-	4	-	2	4	-	-	-	-	5
C001 Socialpsykologi (5,0 hp)	-	1	1	4	-	2	4	-	1	-	1	3
C002 Gruppsykologi (4,0 hp)	-	2	-	4	-	2	4	-	1	-	1	3
D001 Inlärningspsykologi (3,0 hp)	-	2	1	3	1	1	1	3	1	-	1	3
D002 Inlärningspsykologi, seminarium (2,0 hp)	-	3	-	3	-	2	4	-	-	2	-	3
D003 Inlärningspsykologi, laboration (1,0 hp)	-	3	-	3	-	2	4	-	-	2	-	3
E001 Utvecklingspsykologi: Barn- och ungdomstiden (5,0 hp)	-	1	1	4	-	-	1	5	-	-	-	5
E002 Utvecklingspsykologi: Barn- och ungdomstiden, seminarier (1,0 hp)	-	2	-	4	-	-	-	6	-	-	-	5
Endast deltagande												
B003 Introduktion till vetenskaplig metod, seminarier	1	-	-	5	2	-	-	4	-	-	-	5
C003 Social- och gruppsykologi, projektarbete	2	-	-	4	1	-	-	5	2	-	-	3
C004 Socialpsykologi, seminarier	2	-	-	4	1	-	-	5	2	-	-	3
C005 Gruppsykologi, seminarier	2	-	-	4	1	-	-	5	1	-	-	4

Bilaga 7: Alumnens karriärvägar

I dagsläget saknas systematiskt underlag för att illustrera alumnens karriärvägar. Av den anledningen har alumnätverk och uppföljning av alumnens föreslagits som åtgärder under UO5: Kvalitetsarbete samt UO8: Profession och samhälle. Detta arbete bör rikta in sig på alla de tre grupperna alumnens vi har: Personer med kandidatexamen i psykologi, personer med psykologexamen, och personer med examen från forskarutbildningen.

Enligt universitetskansliet planeras en alumnundersökning under våren 2022. Förhoppningsvis går resultaten att bryta ner på åtminstone programnivå.